«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Біржовим комітетом ТОВАРНОЇ БІРЖІ «УКРАЇНСЬКА МІЖРЕГІОНАЛЬНА СПЕЦІАЛІЗОВАНА» Протокол № 2 від «02» червня 2014 р.

ПРАВИЛА БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ НА ТОВАРНІЙ БІРЖІ "УКРАЇНСЬКА МІЖРЕГІОНАЛЬНА СПЕЦІАЛІЗОВАНА" (НОВА РЕДАКЦІЯ)

Україна м. Київ 2014 рік

Розділ І. Загальні положення.

Стаття 1. Загальні положення.

- 1.1. Правила біржової торгівлі на ТОВАРНІЙ БІРЖІ «УКРАЇНСЬКА МІЖРЕГІОНАЛЬНА СПЕЦІАЛІЗОВАНА» (надалі Правила) розроблені та затверджені у відповідності до Господарського кодексу України, Законів України «Про товарну біржу», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронний цифровий підпис», інших нормативно-правових актів, Статуту ТОВАРНОЇ БІРЖІ «УКРАЇНСЬКА МІЖРЕГІОНАЛЬНА СПЕЦІАЛІЗОВАНА» (надалі Біржа) та є основним документом, що регулює порядок організації та проведення біржових торгів та інших форм організованої торгівлі (надалі торги), у тому числі в електронній торговій системі (надалі ETC) Біржі.
- 1.2. Правила можуть міститися в одному документі або складатися з окремих документів Біржі. Всі зміни і доповнення до Правил є їх складовою і невід'ємною частиною.
- 1.3. Правила, а також зміни та доповнення до них, затверджуються Біржовим комітетом Біржі.
- 1.4. Правила встановлюються на невизначений строк і, в разі потреби, можуть бути змінені або доповнені за рішенням Біржового комітету.
- 1.5. Біржа доводить Правила, зміни та доповнення до них, іншу інформацію про свою діяльність, в тому числі про прийняті рішення щодо учасників торгів та інших зацікавлених осіб, за допомогою розміщення цієї інформації на сайті Біржі. Біржа може використовувати інші способи інформування учасників торгів та інших зацікавлених осіб.
- 1.6. Правила є обов'язковими для виконання всіма учасниками біржової торгівлі, членами біржі, учасниками інших форм організованої торгівлі на Біржі, працівниками Біржі та особами, присутність яких дозволяється в торгово-операційних залах та у ЕТС Біржі відповідно до цих Правил, внутрішніх документів Біржі та чинного законодавства України.

Стаття 2. Загальні терміни та визначення.

2.1. В цілях цих Правил застосовуються наступні терміни та визначення:

адміністратор електронної торгової системи — особа, уповноважена Біржею, якій з метою контролю за дотриманням учасниками біржових торгів цих Правил та виявлення маніпулювання на Біржі, надані повноваження, що дозволяють здійснювати прийом заявок в ЕТС, перевірку забезпечення заявок гарантійними внесками, ведення електронних біржових торгів та аукціонних торгів, контроль підписання біржових контрактів і протоколів проведення аукціонів, дотримання внутрішніх документів Біржі, в ході проведення торгів, прийом заявок на зняття (відкликання) заявок на участь у торгах у разі виникнення форс-мажорних обставин, відстежувати хід торгів та укладання угод, узагальнювати отриману інформацію та доповідати перед виконавчою дирекцією Біржі та Біржовим комітетом, виконувати інші дії у відповідності з цими Правилами:

акредитація уповноважених представників учасника біржових торгів – реєстрація на біржі уповноважених представників учасника біржових торгів шляхом внесення їх до реєстру уповноважених представників учасника біржових торгів;

аукціонні торги (аукціони) – спосіб продажу товарів у порядку, визначеному цими Правилами та внутрішніми документами Біржі ;

біржа – ТОВАРНА БІРЖА «УКРАЇНСЬКА МІЖРЕГІОНАЛЬНА СПЕЦІАЛІЗОВАНА»;

біржовий брокер – фізична особа, зареєстрована на Біржі відповідно до її статуту, обов'язки якої полягають у виконанні доручень членів Біржі, яких вона представляє, щодо здійснення біржових операцій шляхом підшукування контрактів і поданні здійснюваних нею операцій для реєстрації на Біржі;

брокерська контора (непостійний член Біржі) — це юридична особа - член Біржі, який орендує біржове місце у постійного члена Біржі, та здійснює біржові операції від свого імені і за власний рахунок або за дорученням третіх осіб і за їх рахунок;

біржовий бюлетень - документ Біржі, який містить інформацію щодо товарів, які у визначений момент часу на відповідну дату допущені до торгівлі на Біржі;

біржове (або аукціонне) свідоцтво – документ, що підтверджує проведення біржових торгів (або аукціону), фіксує волевиявлення учасників біржових торгів (або аукціону) і є підставою для укладання біржового контракту (договору купівлі-продажу) між учасниками біржових торгів (або аукціону) або між їх клієнтами. Біржове (або аукціонне) свідоцтво може існувати у вигляді електронного документа або у паперовій формі. Необхідність видачі біржового (або аукціонного) свідоцтва обов'язково зазначається цими Правилами або внутрішніми документами Біржі;

біржовий збір - плата за організацію та проведення біржових торгів, що сплачується сторонами біржової угоди (продавцем і покупцем);

біржовий договір (контракт) - договір про виконання біржової угоди за відповідним товаром, який укладається між учасниками біржових торгів та зареєстрований на Біржі;

біржові торги - торги, що публічно і гласно проводяться в торговельних залах Біржі чи в електронній торговій системі Біржі за участі членів Біржі по товарах, допущених до реалізації на Біржі в порядку, встановленому правилами біржової торгівлі;

біржова угода - зафіксоване Біржею одночасне прийняття учасниками біржових торгів прав і зобов'язань щодо купівлі-продажу за відповідними товарами, які виникають при співзіставленні умов зареєстрованих Біржею заявок на купівлю із заявками на продаж цих учасників торгів;

гарантійний внесок — гарантійне грошове забезпечення, яке є складовою заходів, що вживаються Біржею для забезпечення виконання зобов'язань за укладеними Договорами, та переказується учасниками біржових торгів на рахунки Біржі;

допуск товарів до обігу на Біржі - сукупність процедур щодо внесення товарів до Біржового бюлетеню;

доступ до біржових торгів — сукупність процедур по допуску учасників біржових торгів до участі у торгах на Біржі;

електронна торговельна система Біржі (далі - ЕТС Біржі) — сукупність спеціалізованого програмного забезпечення, торгових систем, баз даних, технічних, програмно-апаратних комплексів, телекомунікаційних та інших засобів, систем електронного документообігу та електронного цифрового підпису, що забезпечують можливість введення, зберігання та обробки інформації, необхідної для проведення біржових торгів (аукціонів), підтвердження фактів здійснення біржових операцій та контролю за їх Обмін інформацією в ЕТС Біржі здійснюється шляхом електронного документообігу шляхом створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, оброблення, використання та знищення електронних документів;

електронні біржові торги - процедура здійснення біржових торгів за допомогою ЕТС Біржі в мережі Інтернет, які організовує та проводить Біржа відповідно до цих Правил та / або внутрішніх документів Біржі та за результатами яких учасникам біржових торгів надаються електронні документи з додержанням вимог законодавства України, що регулює обіг електронних документів та використання електронного цифрового підпису;

електронний документ – документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документів, у тому числі ЕЦП з додержанням вимог законодавства України, що регулює обіг електронних документів та використання електронного цифрового підпису (електронний документ у визначенні статті 5 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»);

електронний підпис - дані в електронній формі, які додаються до інших електронних даних, або логічно з ними пов'язані, та призначені для ідентифікації підписувача цих даних (електронний підпис у визначенні статті 1 Закону України «Про електронний цифровий підпис»); електронний цифровий підпис (ЕЦП) - вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача. ЕЦП накладається за допомогою особистого ключа та перевіряється за допомогою відкритого ключа з додержанням вимог законодавства України, що регулює використання ЕЦП (ЕЦП у визначенні статті 1 Закону України «Про електронний цифровий підпис»);

заявка - подана учасником біржових торгів згідно з правилами Біржі пропозиція на купівлю чи продаж товарів, яка містить умови угоди. Зареєстрована Біржею заявка учасника біржових торгів є згодою цього учасника укласти біржову угоду та виконати біржовий контракт та/або протокол біржових торгів;

картка угоди (тікет) - документ, що підписується учасниками біржових торгів, що проводяться в торгово-операційних залах Біржі, які уклали угоду, у якій зазначені дані торгів, позиція бюлетеня, кількість, ціна (продавця (пропозиції), покупця (попиту), ціна біржової угоди), реєстраційні номери учасників біржової торгівлі (продавця та покупця). Необхідність видачі картки угоди (тікету) обов'язково зазначається цими Правилами або внутрішніми документами Біржі :

клієнт учасника біржових торгів (надалі - клієнт) – особа, за дорученням та за рахунок якої учасник біржових торгів подає заявки з метою укладання біржових угод на Біржі;

котирувальна ціна – ціна, визначена шляхом аналізу цін біржових угод, цін продавців, цін покупців;

крок ціни — мінімальна знижка або надбавка, на яку в ході біржових торгів (аукціону) знижується або підвищується стартова ціна та кожна наступна ціна заявки. Крок ціни визначається цими Правилами або внутрішніми документами Біржі ;

ліцитатор - особа, уповноважена Біржею здійснювати ведення аукціонних торгів і контролювати дотримання Правил в ході аукціону, що проводиться у торгово-операційних залах Біржі;

лот – мінімальна торгова одиниця, яка включає будь-яку групу біржового товару, виставленого на продаж;

маклер — особа, уповноважена Біржею здійснювати ведення біржових торгів і контролювати дотримання Правил в ході біржових торгів, що проводяться у торгово-операційних залах Біржі;

маніпулювання - навмисні або добровільні дії, учасника або групи учасників біржових торгів, направлені на створення оманливої уяви активної торгівлі або надання недостовірної інформації про товари для підняття або зниження цін з метою спонукання інших учасників торгів до купівлі або продажу товарів за цінами, які не відповідають їхнім ринковим значенням та/або веде до цілеспрямованого встановлення ціни, що не відповідає її справжньому ринковому значенню;

припинення доступу до Біржових торгів – встановлення учаснику біржових торгів остаточної заборони на участь в Біржових торгах;

призупинення доступу до Біржових торгів — встановлення учаснику біржових торгів тимчасової заборони на участь у біржових торгах;

призупинення торгівлі - процедура, що призводить до заборони протягом певного строку оголошувати заявки, укладати біржові угоди та виконувати біржові контракти та/або протоколи біржових торгів;

припинення торгівлі - процедура виключення товару із біржового бюлетеню;

продавець – учасник біржових торгів, що пропонує товари до продажу;

протокол біржових торгів - протокол підсумків біржових торгів за відповідним товаром, який укладається між учасниками біржових торгів;

покупець – учасник біржових торгів, що подає та оголошує заявки на купівлю товарів;

технічний збій - технічне та/або технологічне порушення належного функціонування апаратного та/або програмного забезпечення організації біржової торгівлі за умови збереження ним працездатного стану;

торговельний день - робочий день згідно із законодавством України (якщо інше не визначено Біржовим комітетом), протягом якого здійснюються Біржові торги;

торговельна сесія — визначена цими Правилами частина робочого дня Біржі, протягом якої учасники біржових торгів мають право на укладання Договорів.

учасник біржових торгів - Член Біржі або біржовий брокер;

ціна продавця (пропозиції) - ціна, з якої починаються біржові торги по даному біржовому товару (групи товарів) в даній торговій сесії;

ціна покупця (попиту) - ціна, яку у ході біржових торгів по даному біржовому товару (групи товарів), в даній торговій сесії, пропонує покупець (учасник біржових торгів);

ціна угоди - ціна, за якою здійснена угода по даному товару (групи товарів) в даній торговій сесії:

член Біржі - засновники, а також прийняті до її складу згідно із статутом біржі вітчизняні та іноземні юридичні і фізичні особи, які отримали цей статус в порядку, встановленому Біржею. 2.2. Інші терміни, що вживаються в цих Правилах, використовуються відповідно до Статуту Біржі та законодавства України.

Розділ II. Порядок допуску членів Біржі та інших осіб до біржових торгів.

Стаття 3. Загальні положення щодо допуску до біржових торгів.

- 3.1 Доступ до біржових торгів може надаватися :
- в торговельних залах біржі з наданням можливості подавати заявки, укладати угоди;
- в електронній торгівельній системі Біржі;
- в переглядовому режимі, який передбачає виключно можливість спостерігання за торгами.
- 3.2. Біржа визначає обов'язкові для виконання учасником біржових торгів умови, необхідні для його реєстрації та надання допуску для участі в біржових торгах.

- 3.3. Умови та технічні вимоги щодо одержання доступу до ЕТС визначаються Регламентом електронних біржових торгів, який затверджується Біржовим комітетом і є складовою і невід'ємною частиною цих Правил.
- 3.4. Доступ до біржових торгів в торговельних залах Біржі та/або в електронній торговельній системі Біржі одержують учасники біржових торгів, що відповідають вимогам, встановленим цими Правилами. Для одержання доступу до біржових торгів, а також протягом всього терміну, на який надається такий доступ, учасники біржових торгів повинні відповідати вимогам, що встановлені цими Правилами.
- 3.5. На підставі окремого договору з Біржею доступ до біржових торгів можуть отримати інші особи (у тому числі державні установи), які згідно з вимогами чинного законодавства України можуть здійснювати операції щодо купівлі/продажу товарів.
- 3.6. Одержання доступу до біржових торгів у переглядовому режимі відбувається на підставі відповідного договору, укладеного з Біржею.
- 3.7. Біржові брокери отримують допуск на виконання біржових операцій за умови відсутності зауважень до наданих документів, у відповідності вище перерахованим вимогам. За результатами розгляду документів спеціаліст Біржі приймає рішення про допуск біржового брокера до здійснення біржових операцій.
- 3.8. Про зміни в повноваженнях біржового брокера, Член Біржі сповіщає Біржу у письмовій формі не пізніше наступного робочого дня з моменту виникнення відповідних змін.
- 3.9. Документи про допуск кожної нової кандидатури біржового брокера розглядаються спеціалістом Біржі протягом 3 (трьох) робочих днів. Рішення про допуск нового біржового брокера приймається згідно цих Правил.
- 3.10. Допущені до біржових торгів учасники біржових торгів несуть відповідальність за заявки та угоди, що були подані чи укладені на Біржі, відповідно до вимог цих Правил.
- 3.11. Кожний учасник біржових торгів повинен дотримуватися вимог, які встановлені цими Правилами.
- 3.12. Порядок допуску в торговий зал Біржі відвідувачів та представників засобів масової інформації визначається біржею. Відвідувачам заборонено прямо чи безпосередньо втручатися в хід біржових торгів. Працівник Біржі, який веде біржові торги, має право при необхідності прийняти рішення про випровадження відвідувачів із залу під час торгів.

Стаття 4. Умови набуття статусу члена Біржі.

- 4.1. Статус Члена Біржі можуть отримати:
- засновники;
- прийняті до її складу згідно із Статутом Біржі та цими Правилами вітчизняні та іноземні юридичні і фізичні особи на постійній основі або на певний строк.
- 4.2. Прийняття у постійні члени Біржі здійснюється за рішенням Загальних зборів членів Біржі.
- 4.3. Непостійними членами Біржі є особи, які отримали в користування на певний строк біржове місце та сплатили відповідний внесок.
- 4.4. Для отримання допуску до біржових торгів кандидат у члени Біржі повинен:
- подати до Біржі заяву за встановленою формою на отримання членства та необхідні документи, визначені цими Правилами;
- акредитувати на Біржі не менш ніж одного уповноваженого представника (брокера), який відповідає акредитаційним вимогам, визначеним цими Правилами;
- укласти з членом Біржі Договір оренди біржового місця, яким визначаються права і обов'язки сторін у зв'язку з допуском кандидата до здійснення торгівлі на Біржі.
- 4.5. Фізичні особи, яких кандидат акредитує на Біржі в якості уповноважених представників (брокерів), повинні відповідати наступним акредитаційним вимогам:
- фізична особа має бути штатним працівником кандидата або працювати за сумісництвом;
- відсутність судимостей за економічні злочини, заборони у судовому порядку на займання певними видами діяльності чи займати певні посади.
- 4.6. Для отримання статусу Члена Біржі, кандидат та його уповноважені представники (брокери) повинні відповідати вимогам чинного законодавства, в тому числі вимогам чинного законодавства щодо фінансового моніторингу.
- 4.7. Кандидат несе відповідальність за відповідність особи, яку він акредитує, вимогам цих Правил.
- 4.8. Фізична особа запропонована для акредитації на Біржі може бути акредитована уповноваженою особою (брокером) тільки одного учасника біржових торгів.

Стаття 5. Вимоги до документів, які подаються для отримання членства на Біржі.

- 5.1. Підставою для розгляду питання про надання статусу члена Біржі є письмова заява кандидата на ім'я Голови Біржового комітету Біржі.
- 5.2. До заяви додаються наступні документи:
- установчі документи;
- виписка або витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб підприємців;
- свідоцтво про реєстрацію платника податку на додану вартість або витяг з реєстру платників податку на додану вартість (за наявності);
- свідоцтво платника єдиного податку (за наявності);
- документ, що засвідчує повноваження керівника підприємства (наказ про призначення);
- 1, 2, 3, 11 (12) сторінки паспорта керівника;
- довідка про присвоєння ідентифікаційного номеру керівника;
- довіреність на уповноважену особу (брокера), що буде представляти інтереси заявника на торгах (Додаток 4);
- 1, 2, 3, 11 (12) сторінки паспорта уповноваженої особи (брокера), що буде представляти інтереси юридичної особи на торгах;
- довідка про присвоєння ідентифікаційного номера уповноваженої особи (брокера), що буде представляти інтереси заявника на торгах;
- 5.3. Документи, які надаються кандидатом, мають бути завірені печаткою кандидата та підписом його керівника.
- 5.4. Усі документи, що подаються кандидатом, не можуть за терміном їх складання (завірення) перевищувати одномісячної давності з дати подання заяви на отримання членства.
- 5.5. У випадку, якщо після подання кандидатом заяви на отримання членства на Біржі виникли зміни, що впливають на інформацію, зазначену у документах, які додані до заяви, кандидат зобов'язаний проінформувати про це Біржу з поданням документів, що підтверджують зміни, що виникли.
- 5.6. Незалежно від рішення прийнятого Біржовим комітетом, подані кандидатом документи поверненню не підлягають.
- 5.7. Біржа може встановлювати додаткові вимоги для допуску до торгів уповноважених представників учасників торгів у вигляді необхідності проходження ними навчального курсу з торгівлі на Біржі та/або в ЕТС та складання кваліфікаційних іспитів за результатами навчання.

Стаття 6. Порядок прийняття рішення про надання членства на Біржі.

- 6.1. Заява на отримання членства на Біржі та комплект документів, що до неї додаються, реєструються на Біржі у встановленому порядку, після чого відповідний структурний підрозділ Біржі:
- перевіряє зареєстровану заяву та подані документи на комплектність та відповідність вимогам цих Правил;
- проводить аналіз поданих кандидатом документів на відповідність умовам, визначеними цими Правилами та чинним законодавством України;
- за наслідками перевірки та аналізу поданих документів виносить на розгляд Біржового комітету Біржі питання щодо надання кандидату статусу непостійного члена Біржі (або винесення питання про прийняття у постійні члени Біржі на Загальні збори членів Біржі) та допуску до біржових торгів;
- оформлює справу на кожного Члена Біржі на підставі документів, наданих відповідно до переліку, визначеного цими Правилами.
- 6.2. В ході проведення перевірки та аналізу поданих документів уповноважений працівник відповідного структурного підрозділу Біржі має право вимагати від кандидата подання (у випадку необхідності) додаткових документів та проводити консультації та зустрічі з представниками кандидата.
- 6.3. За наслідками розгляду заяви на підставі висновку відповідного структурного підрозділу Біржовий комітет Біржі приймає відповідне рішення.
- При цьому, окрім загальних вимог, визначених цими Правилами, при розгляді заяви можуть враховуватися також такі фактори, як репутація кандидата, а також відомості про накладені на кандидата санкції за господарські та фінансові правопорушення.
- 6.4. Рішення приймається Біржовим комітетом не пізніше 10 (десяти) робочих днів з дати реєстрації заяви на отримання членства на Біржі.

- 6.5. Біржовий комітет Біржі може прийняти рішення про відмову у наданні кандидату статусу члена Біржі та допуску до здійснення торгівлі на Біржі у випадках:
- 6.5.1. Кандидат надав до заяви не всі необхідні документи, визначені статтею 5 цих Правил.
- 6.5.2. Подані для допуску документи оформлені та/або завірені з порушенням вимог статті 5 цих Правил.
- 6.5.3. Кандидат не відповідає умовам, визначеним статтею 4 цих Правил.
- 6.5.4. Негативних висновків, що випливають з частини другої п. 6.3 цих Правил.
- 6.6. У випадку позитивного розгляду заяви Біржовий комітет Біржі приймає рішення:
- 6.6.1. про надання кандидату статусу непостійного члена Біржі, що є підставою для підписання з боку постійного члена Біржі Договору оренди біржового місця.
- 6.6.2. винесення питання про прийняття у постійні члени Біржі на Загальні збори членів Біржі.
- 6.7. Датою отримання кандидатом допуску до біржових торгів та набуття статусу непостійного члена Біржі є дата прийняття Біржовим комітетом Біржі рішення згідно з п. 6.6 цих Правил.
- 6.8. Датою отримання кандидатом статусу постійного члена Біржі є дата внесення відповідних відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
- 6.9. У випадку відмови Біржовим комітетом Біржі в наданні статусу члена Біржі, Біржа протягом 5 (п'яти) робочих днів після дати прийняття рішення направляє кандидату письмове повідомлення з обґрунтуванням причини відмови.
- 6.10. Якщо підставами відмови в наданні статусу члена Біржі є причини, зазначені в пп. 6.5.1. -
- 6.5.3. Правил, Правління Біржі може повторно розглянути питання щодо надання статусу члена Біржі за умови усунення кандидатом порушень, що стали причиною відмови.
- 6.11. Отримання статусу Члена Біржі засвідчується видачею відповідного свідоцтва встановленого зразка.
- 6.12. За отримання статусу Член Біржі сплачує пайовий, вступний або разовий членський внесок у розмірі, визначеному Біржовим комітетом.
- 6.13. Біржа веде реєстр членів Біржі. Реєстр членів Біржі містить такі дані: найменування та ідентифікаційний код за ЄДРПОУ/ідентифікаційний номер члена Біржі; місцезнаходження, номер телефону, факсу та е-mail члена Біржі; дату набуття (та припинення для непостійних членів Біржі) статусу члена Біржі.

Стаття 7. Права та обов'язки Біржі та членів Біржі.

- 7.2. Члени Біржі мають право:
- 7.2.1. Здійснювати біржові операції на Біржі та одержувати за це винагороду.
- 7.2.2. Укладати біржові угоди купівлі-продажу, поставки та обміну товарів від свого імені та за свій рахунок, а також від імені та за рахунок осіб, з якими вони мають договірні відносини.
- 7.2.3. Користуватися всіма видами послуг, що надаються Біржею.
- 7.2.4. В будь який час відкликати довіреність уповноваженого представника члена Біржі (брокера), що зумовлює припинення допуску до біржових торгів цього уповноваженого представника.
- 7.2.5. Ознайомлюватися з усіма Правилами та іншими документами Біржі, що безпосередньо впливають на права та обов'язки члена Біржі, та змінами і доповненнями, що вносяться до них.
- 7.2.6. Виносити на розгляд керівних органів Біржі питання щодо внесення змін та доповнень до чинних Правил та інших документів Біржі.
- 7.2.7. Здійснювати всі дії, що випливають із сплати пайового, вступного або разового членського внеску.
- 7.3. Всі члени Біржі мають рівні права при здійсненні біржових операцій на Біржі.
- 7.4. Протягом членства на Біржі її члени зобов'язані:
- 7.4.1. Здійснювати свої права через біржового брокера.
- 7.4.2. В процесі здійснення біржових операцій на Біржі дотримуватися вимог чинного законодавства України.
- 7.4.3. Виконувати ці Правила та інші документи біржі, дотримуватися Договору про надання права на здійснення біржових операцій на Біржі.
- 7.4.4. Визнавати компетенцію відповідних органів Біржі та виконувати прийняті ними рішення, що випливають з чинних Правил та інших документів Біржі.
- 7.4.5. Своєчасно та в повному обсязі сплачувати біржові збори і плату за послуги, що надаються Біржею.
- 7.4.6. Провадити розрахунки за своїми угодами та своєчасно інформувати Біржовий комітет про зміни у своєму фінансовому становищі, що можуть негативно вплинути на виконання його зобов'язань перед третіми особами та Біржею.

- 7.4.7. У випадку накладання відповідними органами Біржі штрафів за порушення членом Біржі або його уповноваженими представниками (брокерами) Правил та інших документів Біржі здійснювати їх оплату на рахунок Біржі в порядку та розмірах, передбачених Правилами та іншими документами Біржі.
- 7.4.8. Протягом одного робочого дня письмово інформувати Біржу про будь-які зміни в списку уповноважених представників (брокерів) члена Біржі.
- 7.4.9. Протягом трьох робочих днів письмово повідомляти Біржу про будь-які зміни даних, зазначених у документах, що подавалися членом Біржі для набуття статусу члена Біржі, а також про:
  - зміну найменування, місцезнаходження чи банківських реквізитів члена Біржі;
  - накладені органами державної влади, судом санкції за господарські правопорушення;
- арешт банківських рахунків члена Біржі із зазначенням причини арешту, хто його здійснив та на який термін, а також дату зняття арешту;
  - прийняте у судовому порядку рішення про визнання члена Біржі банкрутом;
  - зміни в складі керівних посадових осіб члена Біржі;
- припинення діяльності члена Біржі шляхом його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) або ліквідації з будь-яких причин, у тому числі за рішенням вищого органу члена Біржі (з доданням копії відповідного рішення);
- 7.4.10. Відповідати вимогам цих Правил та чинного законодавства України.
- 7.4.11. Подавати необхідну інформацію контролюючим органам Біржі.
- 7.4.12. Не розголошувати конфіденційні відомості та комерційну таємницю про діяльність Біржі та її членів.
- 7.5. Біржовий брокер зобов'язаний:
- 7.5.1. укладати угоди купівлі-продажу, поставки та обміну товарів у відповідності з чинним законодавством та нормативними документами Біржі;
- 7.5.2. дотримуватися порядку та умов розрахунків, виходячи з рівня цін та кон'юнктури ринку товарів, наказів та вказівок керуючих органів Біржі, які стосуються врегулювання угод на Біржі;
- 7.5.3. не розголошувати комерційні таємниці та конфіденційну інформацію щодо здійснюваних за їх участю біржових операцій клієнтів,
- 7.5.4. одночасно не обслуговувати двох або більше клієнтів, інтереси яких суперечать один одному.
- 7.5.5. здійснювати оформлення угод шляхом укладання на Біржі контрактів з обов'язковим зазначенням у них основних умов угод та порядку розрахунків;
- 7.6. Біржовий брокер має право:
- 7.6.1. виконувати дії згідно Правил Біржі та відповідного доручення;
- 7.6.2. ознайомлюватися з діючими нормативними документами Біржі;
- 7.6.3. пересвідчитися в наявності та якості запропонованого товару, а також у платоспроможності покупця;
- 7.6.4. пропонувати альтернативні умови контрактів;
- 7.6.5. здійснювати будь-які інші дії, що не суперечать інтересам клієнтів.
- 7.7. Біржовий брокер не має права:
- 7.7.1. використовувати інформаційні канали та біржову інформацію для укладання позабіржових угод;
- 7.7.2. приймати доручення, накази та вказівки, якщо їх умови завідомо не відповідають кон'юнктурі ринку або суперечать цим Правилам;
- 7.7.3. користуватися неінформованістю сторін, які укладають угоду, вводити в оману недостовірною інформацією про стан ринку;
- 7.7.4. діяти поза межами доручення Члена Біржі.
- 7.8. З метою створення умов для здійснення біржових операцій Біржа забезпечує:
- 7.8.1. розробку та впровадження відповідно до вимог чинного законодавства Правил, стандартів та вимог до здійснення операцій на біржовому ринку, удосконалення механізмів ведення обліку і звітності стосовно операцій на Біржі;
- 7.8.2. збір, узагальнення та аналітичну обробку статистичної інформації про професійну діяльність на біржовому ринку;
- 7.8.3. здійснення організації біржових торгів відповідно до чинного законодавства, Правил та інших документів Біржі на принципах безсторонності, неупередженості, оперативності і точності; 7.8.4. контроль за дотриманням членами Біржі чинного законодавства, Правил та інших
- документів Біржі, встановлених вимог при проведенні діяльності на Біржі;

- 7.8.5. дотримання членами Біржі етичних норм та цивілізованих правил поведінки на Біржі, впровадження ефективних механізмів розв'язання спорів між членами Біржі і між останніми та їх клієнтами;
- 7.8.6. представництво інтересів кожного з її членів у процедурах прийняття, внесення поправок або скасування будь-якого правила чи положення Біржі, а також захист цих інтересів;
- 7.8.7. інформаційну та консультаційну підтримку членів Біржі стосовно здійснення біржових операцій на Біржі.

Стаття 8. Припинення членства на Біржі.

- 8.1. Тимчасове зупинення членства на Біржі відбувається шляхом тимчасового зупинення допуску члена Біржі до біржових торгів.
- 8.2. Біржовий комітет Біржі має право прийняти рішення про тимчасове зупинення членства на Біржі у випадку:
- 8.2.1. за заявою особи, що одержала доступ;
- 8.2.2. наявності у члена Біржі заборгованості по сплаті біржових зборів, платежів та/або накладених Біржею штрафів на термін до повного погашення такої заборгованості членом Біржі:
- 8.2.3. необхідності внесення до Договору про надання права на здійснення біржових операцій на Біржі обов'язкових змін на термін до моменту внесення цих змін
- 8.2.4. невідповідності учасника біржових торгів вимогам встановленим цими Правилами на термін, визначений членом Біржі для усунення такої невідповідності;
- 8.2.5. порушення членом Біржі своїх обов'язків, визначених цими Правилами, Статутом Біржі та Договором про надання права на здійснення біржових операцій на Біржі на термін, визначений Біржовим комітетом для усунення наслідків такого порушення.
- 8.3. Про прийняте Біржовим комітетом Біржі рішення згідно з п. 8.2 Правил Біржа протягом одного робочого дня письмово повідомляє члена Біржі з зазначенням причин та терміну зупинення допуску до біржових торгів.
- 8.4. Біржа зупиняє допуск члена Біржі до біржових торгів:
- на наступний робочий день після дати закінчення дії Договору про надання права на здійснення біржових операцій на Біржі;
- негайно з дня прийняття рішення Біржовим комітетом згідно з п. 8.2 Правил.
- 8.5. Тимчасове зупинення членства у Біржі не припиняє прав та обов'язків члена Біржі за укладеними раніше на Біржі угодами.
- 8.6. Членство у Біржі може бути відновлене при припиненні обставин, що зумовили зупинення членства.
- 8.7. Припинення непостійного членства на Біржі відбувається за рішенням Біржового комітету Біржі та набуває чинності з наступного робочого дня:
- 8.7.1. На підставі письмової заяви члена Біржі при відсутності у нього зобов'язань перед Біржею та іншими членами Біржі.
- 8.7.2. У разі прийняття Біржовим комітетом Біржі рішення про анулювання членства на Біржі.
- 8.8. Біржовий комітет Біржі приймає рішення про анулювання членства на Біржі у випадках:
- 8.8.1. Неодноразового (більше двох разів) порушення членом Біржі чинних Правил та інших документів Біржі та/або положень Договору про надання права на здійснення біржових операцій на Біржі:
- 8.8.2. Прострочення членом Біржі оплати на користь Біржі сум штрафів та/або біржових зборів, платежів без підтверджених письмово поважних причин більш як на 10 (десять) банківських днів.
- 8.8.3. Прийняття судом рішення про визнання члена Біржі банкрутом з дати набуття чинності рішення суду.
- 8.8.4. Припинення діяльності члена Біржі шляхом його реорганізації або ліквідації як юридичної особи.
- 8.9. З дати прийняття Біржовим комітетом Біржі рішення про припинення членства на Біржі Договір про надання права на здійснення біржових операцій на Біржі, укладений між Біржею та членом Біржі, членство якого припиняється, вважається достроково розірваним.
- 8.10. Член Біржі вважається таким, що вибув зі складу членів Біржі, з дати прийняття Біржовим комітетом Біржі рішення про припинення його членства на Біржі.
- 8.11. Припинення постійного членства на Біржі відбувається за рішенням загальних зборів членів Біржі та набуває чинності з моменту внесення відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

- 8.12. Постійний Член Біржі може бути виключений зі складу членів Біржі за рішенням Загальних зборів членів Біржі на підставі:
- 8.12.1. письмової заяви члена Біржі при відсутності у нього зобов'язань перед Біржею та іншими членами Біржі
- 8.12.2. припинення юридичної особи/смерті фізичної особи;
- 8.12.3. Прийняття судом рішення про визнання члена Біржі банкрутом.
- 8.12.4. неодноразові порушення Статуту Біржі, Правил біржової торгівлі, систематичне невиконання своїх обов'язків або перешкоджання своїми діями досягненню цілей Біржі;
- 8.12.5. відмову надати необхідну інформацію контролюючим органам Біржі у випадках, коли зачіпаються її майнові й інші інтереси;
- 8.12.6. розголошення конфіденційних даних і комерційної таємниці про діяльність Біржі, що наносять їй матеріальний або моральний збиток;
- 8.12.7. невиконання своїх обов'язків.
- 8.13. Допуск до біржових торгів особи, щодо якої прийняте рішення про припинення членства на Біржі, припиняється з наступного робочого дня після дати прийняття такого рішення.
- 8.14. Про прийняте рішення про припинення членства на Біржі, Біржа письмово повідомляє такого члена Біржі.
- 8.15. Припинення членства на Біржі не припиняє прав та обов'язків члена Біржі за укладеними раніше на Біржі угодами.
- 8.16. У випадку визнання недійсними у судовому порядку рішень уповноважених державних органів, юридична особа, щодо якої на підставі цих підстав було прийняте рішення про припинення членства на Біржі, має право подати на Біржу заяву про поновлення членства після відміни уповноваженими державними органами таких рішень.

Стаття 9. Порядок ведення реєстрів учасників торгів та їх уповноважених представників.

9.1. Біржа забезпечує облік учасників біржових торгів та їх акредитованих уповноважених представників (біржових брокерів) шляхом ведення реєстру.

Розділ III. Порядок допуску товарів до торгівлі, формування біржових цін та їх оприлюднення, призупинення та припинення торгівлі на Біржі.

Стаття 10. Порядок допуску товарів до біржових торгів

- 10.1. Предметом біржових торгів можуть бути Товари певної якості при стандартизованих умовах торгівлі (обсяг контракту, час, місце і умови поставки, засіб визначення якості тощо), які пройшли процедуру допуску до обігу на Біржі та були включені до Біржового бюлетеню. Біржовий бюлетень оновлюється щоденно.
- 10.2. Перелік стандартів щодо мінімальної кількості, системи міри та ваги, одиниць виміру та якості Товарів (лотів) затверджуються Біржовим комітетом Біржі.
- 10.3. Не можуть бути предметом біржової торгівлі речі, визначені індивідуальними ознаками, якщо вони не продаються як партія, а також будь-які вживані товари, включаючи транспортні засоби, та капітальні активи. Таке обмеження не поширюється на майно, яке відчужується з податкової застави, конфісковане майно, а також майно, порядок продажу якого на Біржі визначений відповідними нормами чинного законодавства України.
- 10.4. Партією товару вважається визначена кількість (але не менше двох одиниць) однорідних товарів одного або кількох найменувань, закуплених, відвантажених або отриманих одночасно за одним товарно-супровідним документом.
- 10.5. Уживаними товарами вважаються товари, що були у користуванні не менше року, транспортні засоби, які не підпадають під визначення нового транспортного засобу згідно із законом, а також будь-який капітальний актив, що був прийнятий в експлуатацію до його продажу.
- 10.6. Новими транспортними засобами вважаються:
- а) наземний транспортний засіб той, що вперше реєструється в Україні та має загальний наземний пробіг до 6000 кілометрів;
- б) судно те, що вперше реєструється в Україні та пройшло не більше 100 годин після першого введення такого судна в експлуатацію;
- в) літальний апарат той, що вперше реєструється в Україні та має налітний час до такої реєстрації, що не перевищує 40 годин після першого введення в експлуатацію. Налітним вважається час, який розраховується від блок-часу зльоту літального апарата до блок-часу його приземлення.

- 10.7. Визначення капітального активу (факт прийняття його в експлуатацію), а також визначення однорідних товарів містяться у Податковому кодексі України.
- 10.8. Біржові угоди здійснюються за окремими групами товарів, особливості здійснення по яких регулюються відповідними внутрішніми документами Біржі
- 10.9. На Біржі забороняються:
- купівля-продаж товарів (контрактів) однією особою безпосередньо або через підставних осіб з метою впливу на динаміку цін;
- будь-які погоджені дії учасників біржової торгівлі, які мають своєю метою або можуть призвести до зміни чи фіксації поточних біржових цін;
- поширення неправдивих відомостей, що можуть призвести до штучної зміни кон'юнктури.

Стаття 11. Формування біржових цін та їх оприлюднення.

- 11.1. Ціни на Біржі формуються вільно. Їх рівень визначається на кожен вид Товару співвідношенням попиту та пропозиції на даний момент біржових торгів.
- 11.2. На Біржі використовуються такі поняття цін: ціни продавця (пропозиції), ціни покупця (попиту), ціни біржових угод, котирувальні ціни.
- 11.3. Ціною продавця на біржовий товар визнається ціна, що вказана учасником біржових торгів у заявці на продаж, а також названа ним під час торгів з метою стимуляції продажу.
- 11.4. Під ціною покупця розуміють ціни, що вказані покупцем в заявках на купівлю, а також ті, які називаються ним безпосередньо під час торгів при обговоренні пропозиції продавця.
- 11.5. Ціною біржової угоди є остання з тих, які названі покупцем (продавцем) цін під час біржових торгів на конкретну позицію товару, що зафіксована маклером/ліцитатором.
- 11.6. Котирувальна ціна це ціна, визначена котирувальною комісією Біржі шляхом аналізу цін біржових угод, цін продавців, цін покупців на підставі єдиних критеріїв та спеціальних методів.
- 11.7. Котирування проводиться по відношенню щодо цін біржових угод на визначені Біржею групи товарів стандартної якості з єдиним базисом поставки після кожного біржового торгу. Процес визначення офіційної котирувальної ціни передбачає об'єктивну оцінку коливань цін протягом біржового дня.
- 11.8. Дані котирування не можуть бути оскаржені членом Біржі та змінені за рішенням Біржового комітету.
- 11.9. Рішенням котирувальної комісії Біржа має право встановлювати граничні рівні коливання цін на товари, що офіційно котируються на Біржі, відхилення від яких дає підставу для припинення торгу по даному виду товару.

Стаття 12. Призупинення та припинення торгівлі на Біржі

- 12.1. Біржові торги в торговельних залах Біржі можуть бути призупинені маклерами/ліцитаторами, але не більше ніж на 30 хвилин.
- 12.2. Біржові торги в ЕТС можуть бути призупинені в порядку та на строки, визначені Регламентом електронних торгів на Біржі.
- 12.3. Припинення торгівлі на Біржі може бути здійснено Біржею за таких підстав:
- 12.3.1. невідповідності товару вимогам цих Правил та вимогам, встановленим Біржовим комітетом;
- 12.3.2. за заявою продавця товару;
- 12.3.3. за рішенням компетентних державних органів.
- 12.4. У випадку визнання ситуації надзвичайною біржові торги можуть бути затримані, призупинені або відмінені у зв'язку із надзвичайною ситуацією.
- 12.5. У випадку виникнення перед початком торгів або в ході торгів обставин, які можуть бути підставою для визнання ситуації надзвичайною, маклер/ліцитатор відповідно затримує чи призупиняє торги на термін не більше 60 хвилин для здійснення необхідних дій, спрямованих на забезпечення нормальних умов для проведення торгів. Не пізніше 60 хвилин з моменту затримки чи призупинення торгів маклер/ліцитатор має право поновити торги, якщо Головою Біржового комітету Біржі або уповноваженою ним посадовою особою Біржі не буде прийнято інше рішення. Повідомлення про затримку чи призупинення торгів та можливий час їх поновлення повідомляються учасникам торгів, розміщуються на інформаційному стенді Біржі та/або на веб-сайті Біржі. Якщо надзвичайна ситуація не ліквідована протягом 60 хвилин, Біржа інформує про це учасників торгів.
- 12.6. У випадку призупинення торгів у зв'язку із настанням надзвичайної ситуації, за рішенням Голови Біржового комітету Біржі чи уповноваженої ним посадової особи Біржі може бути організована звірка результатів торгів, що здійснюється у наступному порядку:

- 12.6.1. При проведенні Біржею звірки угод здійснюється перевірка реквізитів заявок, умов укладених угод на відповідність реквізитам заявок, на підставі яких вони укладені.
- 12.6.2. За підсумками проведення звірки оформлюється протокол звірки угод, що підписується Головою Біржового комітету Біржі або уповноваженою ним посадовою особою Біржі.
- 12.6.3. У випадку виявлення за результатами звірки помилкових заявок і угод, Біржовий комітет Біржі може прийняти рішення про визнання результатів торгів (частково чи повністю) недійсними і їх анулювання. У випадку визнання результатів торгів повністю недійсними, орги вважаються такими, що не відбулися.
- 12.6.4. За підсумками звірки та/або врегулювання надзвичайної ситуації, за рішенням Голови Біржового комітету Біржі або уповноваженої ним посадової особи Біржі торги можуть бути завершені достроково або поновлені. При цьому, дострокове завершення торгів не означає їх відміну.
- 12.7. У випадку визнання Котирувальною комісією факту виникнення ситуації цінової нестабільності та прийняття нею рішення про призупинення торгів маклер/ліцитатор призупиняє торги, доводить до відома учасників торгів інформацію про прийняте рішення.
- 12.8. На підставі вивчення ринкової ситуації Котирувальна комісія може прийняти рішення:
  - про зміну в системі лімітів максимальної зміни ціни товару, в цьому випадку маклер/ліцитатор змінює в системі ліміт максимальної зміни ціни товару та відновлює торги;
  - про продовження торгів без зміни лімітів максимальної зміни ціни товару, в цьому випадку маклер/ліцитатор відновлює торги;
  - про призупинення торгів до кінця торгової сесії.
- 12.9. Торги на Біржі призупиняються у випадку отримання розпорядження (рішення) про призупинення торгівлі (в т.ч. й по окремому товару) відповідного органу державної виконавчої або судової влади, прийнятого відповідно до чинного законодавства України.
- 12.10. Поновлення торгів, які були призупинені відповідно до п. 12.9 Правил, відбувається у випадку скасування відповідно до законодавства розпорядження (рішення) про призупинення торгівлі відповідного органу державної виконавчої або судової влади.
- 12.11. Припинення торгівлі на Біржі здійснюється шляхом виключення товару з біржового бюлетеню.
- 12.12. З метою запобігання обігу на ринку товарів підприємств, які можуть мати ознаки «фіктивності», а саме, не знаходяться за місцезнаходженням, не звітують про свою діяльність, Біржа, в момент, коли їй стали відомі такі відомості приймає рішення щодо припинення торгівлі на Біржі товарами таких підприємств.

Розділ IV. Порядок організації та проведення біржових торгів.

Стаття 13. Біржові операції та їх види

- 13.1. Біржові операції це угоди купівлі-продажу, поставки та обміну товарів, допущені до обігу на товарній біржі, які укладаються на Біржі членами біржі, їх уповноваженими представниками (біржовими брокерами), подані до реєстрації та зареєстровані на біржі, в порядку, встановленому цими Правилами, не пізніше наступного за здійсненням угоди дня.
- 13.2. Зміст біржової угоди, за винятком найменування товару, кількості, ціни, місця і строку виконання не підлягає розголошуванню.
- 13.3. Біржова угода вважається укладеною з моменту її реєстрації на Біржі в установленому порядку. У випадку, якщо одна із сторін ухиляється або відмовляється оформити і зареєструвати угоду, такі дії розцінюються як порушення даних Правил і є підставою для застосування до такої сторони санкцій.
- 13.4. Угоди, що укладаються на Біржі, документально оформлюються у вигляді біржових договорів (контрактів), які відповідають умовам, визначеним ст.15 Закону України "Про товарну біржу" та цими Правилами.
- 13.5. Угода з готівковим Товаром ("спот") це угода, в якій Товар передається одним контрагентом іншому контрагентові на обумовлених в біржовому контракті умовах і оплачується у момент переходу у власність покупця.
- 13.6. "Форвардна" угода угода між двома сторонами про майбутню поставку товару за наперед обумовленою ціною, яка укладається й обов'язкова до виконання для обох сторін зазначеної угоди.

13.7. Ф'ючерсні операції - це угоди, які укладаються, як правило, не з метою купівлі або продажу товару, а з метою страхування /хеджування/ операцій з готівковим товаром або отримання в ході перепродажу або після ліквідації операції різниці від можливої зміни цін.

Стаття 14. Загальні положення порядку організації та проведення біржових торгів.

- 14.1. Біржа забезпечує організацію і проведення регулярних біржових торгів та реєструє біржові угоди.
- 14.2. Місцем проведення торгів є торгівельні залі Біржі та/або ЕТС.
- 14.3. Торговельним днем вважається кожний робочий день згідно з законодавством України, якщо інше не визначено Біржовим комітетом.
- 14.4. Початок торговельного дня не пізніше 10:00, якщо інше не визначено Біржовим комітетом. Закінчення торговельного дня не пізніше 17:15 (до 16-15 у передвихідні та передсвяткові дні).
- 14.5. Точний день та час початку біржових торгів визначається Виконавчою дирекцією Біржі.
- 14.6. Протягом торговельного дня може відбуватися кілька торговельних сесій. Моменти початку та закінчення сесій в межах одного торговельного дня визначаються виконавчою дирекцією Біржі.
- 14.7. Біржовий комітет має право змінювати час початку та/або закінчення торговельного дня, а також передторговельного періоду та торговельних сесій з урахуванням вимог законодавства. Інформація про такі рішення доводяться до відома учасників торгів не пізніше ніж за 1 (один) робочий день до дати набуття ними чинності. Повідомлення здійснюється за допомогою ЕТС, а також шляхом розміщення відповідної інформації в приміщеннях Біржі та на веб-сайті Біржі.
- 14.8. Укладання біржових угод здійснюється на підставі зареєстрованих заявок учасників торгів шляхом їх виконання в порядку, визначеному цими Правилами.
- 14.9. Ціни на біржі оголошуються в заявках учасників торгів у гривнях, якщо інше з додержанням вимог законодавства не встановлене Котирувальною комісією Біржі.
- 14.10. При укладанні на Біржі біржових угод учасники торгів мають дотримуватися вимог законодавства про захист економічної конкуренції.

Стаття 15. Порядок підготовки біржових торгів

- 15.1. Заявки на продаж чи купівлю товару подаються членами Біржі або брокерами на Біржу. Заявку на Біржу можна подати кожного робочого дня з 10.00 до 16.00 години.
- 15.2 До заявки на продаж додається:
- паспортні характеристики, сертифікат якості (в разі наявності) заявлених Товарів за встановленою класифікацією;
- інформацію про умови та строки поставки Товару;
- довіреність встановленого зразка уповноваженим особам (біржовим брокерам) на право проведення операцій і підпису необхідних документів згідно цих Правил.
- документ, що підтверджує сплату гарантійного внеску у розмірі та порядку, встановленому Біржовим комітетом.

Біржа може вимагати від продавця надання інших додаткових документів та залишає за собою право відмовитись прийняти від продавця замовлення на продаж Товарів у випадку, якщо запропоновані продавцем умови продажу Товарів не відповідають вимогам чинних нормативних документів Біржі, або Біржа вважатиме, що проведення торгів з продажу Товарів на запропонованих продавцем умовах може призвести до неприйнятного підвищення ризиків Біржі та/або учасників торгів. Рішення про відмову прийняти заявку приймається Біржовим комітетом, а виписка з протоколу засідання Біржового комітету надається продавцю протягом одного робочого дня.

- 15.3. До заявки на купівлю додається:
- документ, що підтверджує сплату гарантійного внеску у розмірі та порядку, встановленому Біржовим комітетом.
- довіреність встановленого зразка уповноваженим особам (біржовим брокерам) на право проведення операцій і підпису необхідних документів згідно цих Правил.
- 15.4. На підставі поданих від продавців заявок на продаж Товару, за умови виконання в повному обсязі продавцем вимог цих правил, Біржа формує біржовий бюлетень за групами Товарів та інформаційне повідомлення про Товари, що виставляються для реалізації на біржових торгах. Інформація розміщується на WEB-сторінці Біржі та/або на інформаційному стенді Біржі, оприлюднюється у засобах масової інформації за бажанням продавця або

покупця. Біржовий бюлетень містить інформацію про перелік Товарів, що виставляються на продаж, кількість, початковий рівень ціни Товару, базисні умови поставки, а також реквізити поточного рахунку Біржі. Інформаційне повідомлення містить інформацію про місце, дату і час проведення біржових торгів, кінцевий термін прийняття заявок на участь в торгах. Бюлетень за форвардними пропозиціями формується аналогічно бюлетеню по спотовому продажу та додатково розподіляється за строком виконання.

- 15.5. Стандарти щодо мінімальної кількості Товару, що виставляється на торги, затверджуються Біржовим комітетом.
- 15.6. Член Біржі або брокер може зняти заявку на продаж або купівлю, а також змінити вказану в заявці інформацію не пізніше, ніж за одну добу до початку торгів, якщо інше не встановлено Біржовим комітетом.
- 15.7. Для забезпечення надійності виконання біржових угод, за рішенням Біржового комітету обидві сторони (продавець та покупець) зобов'язані сплатити гарантійний внесок на поточний рахунок Біржі до початку торгів, у розмірі, що встановлюється Біржовим комітетом. Якщо на момент реєстрації для участі в торгах гарантійний внесок від продавця/ покупця не надійшов на поточний рахунок Біржі або продавець /покупець не надав документ, що підтверджує перерахування коштів, то його уповноважена особа (біржовий брокер) не реєструється, та не допускається до участі на торгах.
- 15.8. Забезпечення виконання зобов'язань за біржовими контрактами може здійснюватися учасниками біржових торгів при продажу та купівлі біржового товару:
- гарантійним внеском;
- гарантійним листом;
- банківською гарантією;
- грошовими коштами, внесеними на рахунок Біржі у сумі, достатній для оплати вартості біржових товарів по конкретній біржовій угоді.
- 15.9. Розмір та порядок внесення забезпечення виконання зобов'язань встановлюється відповідними внутрішніми документами Біржі, чинним законодавством України, відповідними угодами або окремими рішеннями Біржового комітету.
- 15.10. Біржа має право вимагати від покупця підтвердження платоспроможності, надане банком.
- 15.11. У разі необхідності Біржа має право вимагати від покупця надати інші додаткові документи.

Стаття 16. Порядок проведення біржових торгів

- 16.1. В день біржових торгів проводиться реєстрація учасників, яка розпочинається не менше ніж за годину і закінчується за 15 хвилин до початку торгів. Брокер, який представляє учасника торгів, під час реєстрації пред'являє оригінал довіреності на здійснення біржових операцій.
- 16.2. Маклер, що веде торги, інформує учасників про зміни, які внесені до біржового бюлетеня та оголошує початок біржових торгів, після чого називає номер позиції згідно з біржовим бюлетенем даного біржового дня.
- 16.3. Біржові торги можуть проводитися на підвищення та на зниження ціни.
- 16.4. Брокер-продавець піднімає реєстраційний номер, що підтверджує його присутність в залі. При відсутності брокера продавця позиція, яку він заявив, знімається з торгів.
- 16.5. Брокер-покупець сповіщає про готовність купити товар за цією позицією бюлетеня за оголошеною ціною підняттям реєстраційного номера. Якщо інших покупців немає, угода вважається укладеною після оголошення ліцитатора: № _____ за ціною ____ продано брокеру № _____.
- 16.6. Якщо покупців виявиться більше одного, між брокерами проводиться конкурентний торг. Під час обговорення ціни товару:
- при проведенні біржових торгів на підвищення ціни, продавець може знижувати, а покупці - підвищувати її;
- при проведенні біржових торгів на зниження ціни, продавець може підвищувати, а покупці знижувати її.

Після кожної зміни маклер, що веде торги, починає трикратне повторення нової запропонованої ціни, називаючи при цьому реєстраційний номер брокера-покупця: «№ - ціна раз», «№ - ціна три». Фраза "№ - ціна три" — є закінченням обговорення ціни. Останній брокер, що ствердно відповів на пропозицію, вважається стороною угоди.

- 16.7. Якщо покупців на оголошену позицію за стартовими умовами не виявлено, брокер продавець може запропонувати зниження ціни.
- 16.8. При виявленні покупця ліцитатор фіксує ціну продажу і оголошує продаж позиції.
- 16.9. У випадку, коли під час зниження ціни виявиться більше одного покупця, проводиться конкурентний торг на збільшення ціни за процедурою згідно з п. 16.6 цих Правил.
- 16.10. Якщо після запропонованої зниженої ціни продавець не виявляється, продаж позиції за згодою брокера-продавця переноситься на наступну торгову сесію.
- 16.11. При відсутності попиту на позицію брокер-покупець може запропонувати продавцю змінити умови продажу. Якщо брокер-продавець згоден, угода укладається на запропонованих умовах. Право вибору сторони угоди між брокером-покупцем, який згоден на купівлю позиції згідно із заявкою, і брокером-покупцем, що запропонував більш високу ціну, але лише на частину заявленої партії, має брокер -продавець.
- 16.12. Якщо учасники торгів не дійшли згоди, маклер переходить до обговорення нового пункту виставлених на продаж Товарів.
- 16.13. Брокери, що уклали угоду, підписують картку угоди (тікет), в якій вказуються орієнтирні відомості про торги, позиція бюлетеня, кількість, ціна, реєстраційний номер брокера, та здають її маклеру. Непідписання картки угоди (тікету) є порушенням Правил.
- 16.14. Після оголошення всіх позицій бюлетеня на продаж маклер надає можливість брокерам для заяв та пропозицій, що мають відношення до змісту торгів або їх процедури. Після цього оголошується бюлетень на купівлю, причому брокер, що виконав своє замовлення на купівлю під час торгів за бюлетенем на продаж, може зняти свою позицію тільки в обсязі укладених угод.
- 16.15. Маклер після оголошення всіх позицій бюлетеня. при необхідності може зробити офіційні повідомлення Біржі, потім закриває торги. Учасники біржових торгів, що уклали угоди, запрошуються до біржових реєстраторів для оформлення біржового контракту.
- 16.16. Під час торгів маклер веде протокол біржових торгів, в якому відображається хід торгів. Після закінчення торгів всі учасники цих торгів зобов'язані підписати протокол торгів. Непідписання протоколу біржових торгів є порушенням Правил.
- 16.17. Протягом однієї доби Біржа видає підсумковий бюлетень результатів торгів та оприлюднює його на інформаційному стенді та/або на власному web-сайті Біржі.
- 16.18. Під час проведення торгів та перебування на Біржі учасники торгів і службовці біржі зобов'язані виконувати Правила поведінки і ділової етики, що затверджені Біржею.
- 16.19. Під час торгів всі зареєстровані учасники повинні бути присутні в залі. За порушення правил поведінки на торгах до брокера можуть бути застосовані санкції.
- 16.20. Маклер має право:
- призупиняти торги на час, що не перевищує 30 хвилин;
- робити зауваження учасникам торгів у випадку порушення ними правил поведінки під час торгів.

Стаття 17. Порядок реєстрації та оформлення контрактів

- 17.1. Угода, укладена на біржових торгах, повинна бути зареєстрована та оформлена як біржовий контракт. Типові форми біржових контрактів затверджуються Біржовим комітетом.
- 17.2. Дані підписаних брокерами та маклером карток угод (тікетів) зіставляються з даними реєстратора про брокера-покупця, брокера-продавця, кількість товару та ціну укладених угод. У випадку розбіжності даних торгівельних карток з даними реєстратора, рішення про умови угоди приймає маклер, який проводив торги.
- 17.3. При експорті товару біржовий контракт має включати в собі положення щодо прав, обов'язків і відповідальності з митного оформлення експорту товару, які не суперечать укладеному біржовим посередником членом Біржі договору на брокерське обслуговування продавця цієї продукції. Зазначені положення можуть бути викладені окремим протоколом, як додаток до контракту.
- 17.4. Брокери зобов'язані підписати контракт, а Біржа його зареєструвати не пізніше наступного за укладанням угоди робочого дня. При підписанні контракту брокер зобов'язаний надати договори, на підставі яких він діяв в інтересах третіх осіб. Несвоєчасне підписання контракту вважається відмовою від оформлення угоди.
- 17.5. Біржовому контракту присвоюється реєстраційний номер, його форма та зміст затверджуються Біржею. Контракт підписується брокерами і уповноваженими особами Біржі та засвідчується печаткою Біржі. Контракт оформляється в трьох примірниках: по одному для

кожної із сторін угоди і один - для архівного зберігання на Біржі. За поданням сторін Біржа може видавати завірені копії контракту.

- 17.6. В разі укладення біржового контракту, покупцем в якому виступає нерезидент України, оригінали продавця і Біржі гасяться уповноваженою Біржею особою штампом або надписом "Копія". Підставою для митного оформлення експорту товару є тільки оригінал покупця.
- 17.7. Інформація щодо оформлених контрактів вноситься в журнал реєстрації контрактів.
- 17.8. За реєстрацію укладеного контракту Біржа встановлює реєстраційний збір, що встановлюється Біржовим комітетом та оприлюднюється на інформаційному стенді Біржі та/або на власному веб-сайті Біржі.
- 17.9. При оформленні біржового контракту, стороною (сторонами) якого є нерезидент (нерезиденти) України ціна біржової угоди зазначається в іноземній валюті. Перерахування здійснюється за курсом НБУ на день проведення торгів. Розрахунки за цими контрактами здійснюються в іноземній валюті.
- 17.10. Біржа не несе відповідальності за невиконання чи неналежне виконання сторонами своїх зобов'язань по відношенню одного до одного в відповідності з Біржовим Контрактом.
- 17.11. Біржові контракти, зареєстровані на Біржі, не підлягають нотаріальному посвідченню.
- 17.12. Зміст біржового контракту не підлягає розголошенню. Цю інформацію може бути надано тільки на письмову вимогу судам, органам прокуратури, служби безпеки, внутрішніх справ, господарського суду та аудиторським організаціям у випадках, передбачених чинним законодавством України.

Стаття 18. Розірвання угод та визнання їх недійсними

- 18.1. Розірвання біржових угод не допускається, крім випадків, що передбачені чинним законодавством України та цими Правилами.
- 18.2. Угода, що зареєстрована на Біржі, визнається розірваною в таких випадках:
- за рішенням біржового арбітражу;
- за рішенням судових органів;
- за погодженням сторін;
- у випадку настання форс-мажорних обставин, які перешкоджають виконанню Контракту сторонами.
- 18.3. Продавець/Покупець має право в односторонньому порядку розірвати контракт в таких випадках:
- 18.3.1. несвоєчасне перерахування Покупцем відповідної суми коштів;
- 18.3.2. оголошення про неплатоспроможність Покупця;
- 18.3.3. порушення строків поставки Товару;
- 18.3.4. товар не відповідає умовам якості згідно контракту, що підтверджується відповідними документами. У випадку розірвання контракту сторони зобов'язані сповістити про це Біржу не пізніше 3 календарних днів з дня розірвання контракту.
- 18.4. Порядок претензійного врегулювання спорів визначається чинним законодавством України та міжнародними угодами.
- 18.5. Правила та порядок розгляду спорів, кількість суддів та персональний склад біржового арбітражу визначаються Положенням про біржовий арбітраж.
- 18.6. В разі розірвання угоди реєстраційний збір та інші платежі поверненню не підлягають.
- 18.7. У випадку несплати сторонами (однією із сторін) біржової угоди реєстраційного збору Біржі, рішенням Біржового комітету, біржова угода (Контракт) визнається недійсним.
- 18.8. Розірвання контракту оформляється шляхом складання окремого документу, який додається до примірників контракту, або робиться відмітка на самих примірниках контрактів. Відмітка підписується сторонами та реєструється на Біржі.

Стаття 19. Розрахунки та гарантії виконання біржових контрактів

19.1. Розрахунки з укладених на Біржі угодах здійснюються через рахунки Біржі, якщо інше не передбачено контрактом.

Після підписання біржового контракту брокером–продавцем та брокером-покупцем, сплачується на рахунок Біржі реєстраційний збір. Реєстраційний збір може сплачуватися однією стороною замість іншої за домовленістю сторін.

19.2. Для забезпечення надійності розрахунків за рішенням Біржового комітету або на вимогу однієї із сторін вноситься гарантійний внесок, розмір якого встановлюється відповідно Біржовим комітетом або стороною, яка ставить таку вимогу.

- 19.3. У випадку відмови покупця від оплати або закінчення терміну оплати контракту гарантійний внесок, за винятком обов'язкових платежів Біржі, направляється на користь продавця.
- 19.4. У випадку відмови продавця від поставки товару, поставка товару неналежної якості або закінчення терміну поставки товару гарантійний внесок, за винятком обов'язкових платежів Біржі, направляється на користь покупця.
- 19.5. Брокеру-продавцю учаснику торгів, що не уклав угод під внесений гарантійний внесок, цей внесок повертається Біржею не пізніше трьох днів після закінчення строку дії заявки на продаж.
- 19.6. Біржа, отримавши підтвердження про надходження реєстраційного збору, затверджує контракт та видає по одному екземпляру брокеру-продавцю та брокеру-покупцю.
- 19.7. Брокер-покупець в строк, зазначений в Контракті, перераховує на рахунок Біржі суму угоди в повному обсязі, якщо інше не передбачено Контрактом.
- 19.8. Біржа, отримавши підтвердження про надходження необхідної суми, письмово на протязі 2-х банківських днів сповіщає Продавця про наявність на рахунку Біржі коштів по оплаті Контракту, що перераховані Покупцем
- 19.9. Підставою для перерахування вартості контракту продавцю є акт приймання-передачі зазначеного в контракті товару за кількістю і якістю, підписаний покупцем та продавцем, або письмова згода покупця на передоплату. Переказ коштів Біржею на рахунок Продавця здійснюється протягом двох банківських днів після отримання від Покупця документів про отримання товару згідно з умовами контракту або письмового підтвердження здійснення такого перерахування.
- 19.10. У випадку ненадання Біржі акту приймання—передачі товару в строки, зазначені в контракті, кошти, що надійшли від платника, повертаються йому біржею протягом 2-х банківських днів.
- 19.11. При надходженні заяви від продавця про порушення покупцем умов контракту Біржа може затримати на своєму рахунку гарантійний внесок та прийняти рішення протягом п'яти робочих днів про порядок вирішення спору.
- 19.12. У випадку невиконання контракту винна сторона сплачує штрафи у встановленому Біржовим комітетом розмірі на користь Біржі та потерпілої сторони.
- 19.13. Визнання біржової угоди недійсною внаслідок порушення цих Правил однією із сторін не звільняє порушника від сплати реєстраційного збору Біржі.
- 19.14. У разі виявлення неправдивої інформації про якість товару, одержаної від Продавця, біржова операція призупиняється, а гарантійний внесок Продавця розглядається арбітражною комісією, як інструмент для відшкодування моральних та матеріальних збитків Покупця і брокерів.

Розділ V. Біржові торги за технологією електронних торгів.

Стаття 20. Порядок доступу до ЕТС Біржі

- 20.1. Юридичні особи та фізичні особи-підприємці, що акредитовані на Біржі як постійні або непостійні члени Біржі, та мають намір приймати участь у біржових торгах за технологією електронних торгів, зобов'язані укласти з Біржею Договір на забезпечення технічного доступу до ЕТС Біржі (далі Договір). З дня укладення Договору, непостійні члени Біржі (брокерські контори) та постійні члени Біржі отримують на Біржі логін та пароль доступу до ЕТС Біржі.
- 20.2. Інформація про присвоєні логіни та паролі надається брокеру непостійного члена Біржі, постійному члену Біржі або їх уповноваженій (довіреній) особі на підставі довіреності.
- 20.3. Член Біржі та брокер у ЕТС набуває статусу «наглядач» та має право лише спостерігати за ходом торгів.
- 20.4. Для отримання доступу для роботи у ЕТС, члени Біржі та брокери зобов'язані:
- отримати ЕЦП та надати Біржі сертифікат відкритого ключа;
- пройти курс навчання роботи у ЕТС на Біржі.
- 20.5. Після надання заявником будь-яким зручним способом сертифікату відкритого ключа та проходження навчання брокерів на Біржі, член Біржі та брокер в ЕТС набуває статусу «Продавець», «Покупець» або «Продавець-покупець» та приймає участь в електронних торгах як продавець, покупець або продавець-покупець.
- 20.6. Відомості про членів Біржі та брокерів вносяться у ЕТС Біржі.
- 20.7. Державні органи та інші особи, які мають право на отримання доступу до ЕТС Біржі у випадках, передбачених чинним законодавством України або угодою, що уклала Біржа

(надалі – в цьому розділі – інші особи), отримують доступ до біржових торгів після виконання всіх процедур, передбачених окремими договірними відносинами або внутрішніми документами Біржі .

20.8. Особливості доступу до ЕТС Біржі та участі в біржових торгах для інших осіб, в межах їх повноважень, можуть регламентуватись окремими рішеннями Біржового комітету або угодами з Біржею.

20.9. Особливості порядку допуску до біржових торгів визначаються відповідними внутрішніми документами Біржі .

Стаття 21. Подання заявок

- 21.1. Виставлення біржового товару на біржові торги проводиться шляхом подачі учасником біржових торгів заявки на продаж/купівлю біржового товару, допущеного до біржової торгівлі. Порядок подачі заявок на купівлю (продаж) біржового товару, коригування заявок на продаж та зняття визначається відповідними внутрішніми документами Біржі.
- 21.2. Подача учасниками біржових торгів заявок на продаж та/або купівлю біржового товару, означає їх безперечну згоду здійснити біржову угоду на умовах, зазначених у даних заявках.
- 21.3. Учасник біржових торгів має право подавати одночасно необмежену кількість заявок на купівлю та/або продаж товару, якщо інше не визначене внутрішніми документами Біржі.
- 21.4. Біржовий комітет, виконавча дирекція Біржі та/або замовник біржових торгів своїм рішенням або відповідно до укладеної угоди можуть встановлювати показники щодо лоту, початкову ціну, крок ціни. При невідповідності кроку ціни та початкової ціни, заявка учасника біржових торгів може бути відхилена.
- 21.5. Учасникам біржових торгів забороняється взаємокомпенсувати заявки своїх клієнтів як самостійно, так і з іншими учасниками біржових торгів, без передачі заявок на Біржу.
- 21.6. Учасникам біржових торгів забороняється узагальнювати заявки клієнтів, перш за все ті, що стосуються одного і того ж товару та включають однаковий обмежувальний курс, без їх передачі на Біржу.
- 21.7. Учасник біржових торгів протягом торгової сесії має право подавати заявку на продаж в межах внесеного гарантійного внеску, якщо інше не обумовлене відповідними внутрішніми документами Біржі.
- 21.8. До всіх заявок, що подаються до Біржі, застосовуються наступні вимоги:
- кількість товарів за заявкою не може бути менше, ніж мінімально встановлений розмір лоту;
- інші вимоги, встановлені відповідними внутрішніми документами Біржі .
- 21.9. Біржовий комітет, виконавча дирекція Біржі та/або замовник біржових торгів своїм рішенням або відповідно до укладеного договору можуть встановлювати інші обмеження на подання заявок та укладання біржових контрактів протягом біржових торгів, про що повідомляє учасників біржових торгів на сайті Біржі та/або у ЕТС Біржі.
- 21.10. Заявки надаються Біржі у вигляді електронного документу безпосередньо в ЕТС та підписуються ЕЦП.
- 21.11. ЕТС Біржі автоматично здійснює перевірку заявок на правильність складання та відповідність цим Правилам, відповідним внутрішнім документам.
- 21.12. Заявки, що оформлені з порушенням цих вимог, є недійсними та автоматично відхиляються ЕТС Біржі.
- 21.13. Подані учасниками біржових торгів заявки фіксуються (реєструються) в ЕТС Біржі в момент отримання шляхом автоматичного формування реєстру заявок, що містить, відповідно до виду заявки, щонайменше такі дані: реєстраційний номер заявки; дату і час реєстрації заявки; направленість дії заявки (купівля або продаж); характеристики товару, щодо якого виставлено заявку; суму заявки; кількість одиниць товарів, щодо яких виставлено заявку; ціну одиниці товару, за якою виставлено заявку.
- 21.14. Відповідальність за своєчасну передачу заявок на біржові торги та достовірність інформації, що зазначається у заявці, несе учасник біржових торгів.
- 21.15. Біржа надає учаснику біржових торгів підтвердження у прийнятті до виконання кожної заявки від цього учасника біржових торгів шляхом її відображення у ЕТС Біржі.
- 21.16. Кожен укладений біржовий контракт реєструється в ЕТС Біржі.
- 21.17. Скасування (анулювання) поданих заявок може здійснюватись учасником біржових торгів відповідно до відповідних внутрішніх документів Біржі.

Стаття 22. Загальний порядок проведення біржових торгів за технологією електронних торгів.

- 22.1. Для цілей безумовного і своєчасного виконання зобов'язань щодо підписання біржового контракту та/або виконання зобов'язань за біржовим контрактом, учасники біржових торгів до закінчення періоду подачі заявок на продаж/купівлю, зобов'язані сплатити гарантійний внесок, який вноситься на розрахунковий рахунок Біржі, порядок розрахунку якого визначається відповідними внутрішніми документами Біржі.
- 22.2. Електронні біржові торги в ЕТС Біржі проводяться відповідно до відповідних внутрішніх документів Біржі.
- 22.3. Повноваження з ведення електронних біржових торгів та контролю за належним виконанням цих Правил та відповідних внутрішніх документів Біржі в ході електронних біржових торгів покладаються на адміністратора ЕТС, який може мати помічників.

Стаття 23. Порядок оформлення і реєстрації біржових контрактів, укладених у результаті електронних біржових торгів.

- 23.1. Учасники біржових торгів зобов'язані підписати вчинені угоди за допомогою ЕЦП. Підписаний сторонами біржовий контракт реєструється Біржею.
- 23.2. Відмова або ухилення від підписання сторонами біржових контрактів є порушенням Правил і тягнуть застосування до порушника відповідних санкцій.
- 23.3. Біржовий контракт повинен бути підписаний і зареєстрований Біржею у порядку та строки, визначені відповідними внутрішніми документами Біржі.
- 23.4. Одностороння відмова від виконання зобов'язань за біржовим контрактом і одностороння зміна її умов не допускаються, якщо інше не встановлено законодавством України.

Стаття 24. Забезпечення електронного документообігу в ЕТС Біржі.

- 24.1. Біржа організує електронний документообіг між Біржею та учасниками біржових торгів. При цьому Біржа забезпечує прийняття, передавання (доставку), зберігання, перевірку цілісності та сприяє створенню електронних документів, що обертаються на Біржі. На кожен електронний документ, що обертається в ЕТС Біржі, повинен бути накладений ЕЦП.
- 24.2. Порядок організації інформаційного обміну учасниками біржових торгів під час використання електронного документообігу, створення, доступу, зберігання та архівування електронних документів, вирішення питань стосовно чинності електронних документів регламентується з додержанням вимог законодавства України, що регулює обіг електронних документів та використання електронного цифрового підпису.
- 24.3. Біржа при використанні ЕТС забезпечує:
- надійне функціонування ЕТС Біржі;
- надання необхідної для учасників біржових торгів інформації, обслуговування запитів учасників біржових торгів.
- 24.4. ЕТС Біржі забезпечує:
- приймання, обробку та передачу від учасників біржових торгів заявок на купівлю/продаж допущених до біржових торгів товарів, укладення біржових контрактів;
- підготовку та передачу інформації, необхідної для укладання та виконання біржових контрактів;
- захист інформації, що стосується укладання біржових контрактів, на Біржі від втрати або несанкціонованого доступу, у відповідності з чинним законодавством України про електронний документообіг шляхом технічного та криптографічного захисту інформації щодо біржових торгів, забезпечує неможливість витоку, знищення та блокування інформації, порушення цілісності та режиму доступу до інформації;
- можливість відтворення Електронних документів у паперовому вигляді;
- формування та підтримку баз даних про хід та результати біржових торгів з фіксацією часу подання учасниками біржових торгів заявок та укладання біржових контрактів.
- 24.5. Біржа зберігає інформацію щодо поданих заявок та укладених біржових контрактів у ЕТС Біржі.

Стаття 25. Порядок реєстрації та оформлення біржових угод за результатами біржових торгів, які проводяться за технологією електронних торгів.

25.1. Угода, укладена на електронних біржових торгах, повинна бути оформлена та зареєстрована як біржовий контракт. ЕЦП Біржі є обов'язковим реквізитом біржового контракту.

- 25.2. Біржові контракти укладаються у ЕТС Біржі у вигляді електронного документа у встановленому цими Правилами порядку. Електронний документ є оригіналом біржового контракту.
- 25.3. Біржовому контракту присвоюється реєстраційний номер.
- 25.4. Учасник біржових торгів має право укладати біржові контракти в ЕТС Біржі:
- за дорученням клієнта, від свого імені та за рахунок Клієнта,
- від свого імені за власний рахунок для власних потреб чи з метою подальшого перепродажу.
- 25.5. Учасники біржових торгів, що укладають біржові контракти на Біржі, погоджуються, що біржові контракти укладаються на таких загальних істотних умовах:
- 25.5.1. Покупець, в порядку та на умовах, визначених біржовим контрактом та цими Правилами, зобов'язаний оплатити та прийняти, а продавець, в порядку та на умовах, визначених біржовим контрактом та цими Правилами, зобов'язаний передати у власність покупцеві товари, характеристика яких зазначена в біржовому контракті.
- 25.5.2. Поставка товарів та розрахунок за укладеним на Біржі біржовим контрактом здійснюється відповідно до умов відповідних внутрішніх документів Біржі.
- 25.5.3. Умови, порядок і строк здійснення переходу прав власності на товари, умови і термін оплати товарів, які є предметом біржового контракту, на виконання зобов'язань за біржовим контрактом здійснюються у відповідності з особливостями, визначеними цими Правилами та відповідними внутрішніми документами Біржі.
- 25.5.4. Обов'язки продавця:
- передати товари, вказані в біржовому контракті покупцю у відповідності з цими Правилами або відповідними внутрішніми документами Біржі ;
- здійснити оплату біржових зборів згідно чинних тарифів Біржі у відповідності до цих Правил. 25.5.5. Обов'язки покупця:
- здійснити оплату загальної вартості товару згідно біржового контракту;
- прийняти від продавця товари, вказані в біржовому контракті у відповідності з цими Правилами та відповідними внутрішніми документами Біржі ;
- здійснити оплату біржових зборів Біржі згідно чинних тарифів Біржі у відповідності до цих Правил.
- 25.5.6. Сторони біржового контракту мають усі права та обов'язки, передбачені цими Правилами та відповідними внутрішніми документами Біржі.
- 25.5.7. У разі невиконання або неналежного виконання умов біржового контракту, сторони несуть відповідальність, передбачену цими Правилами та відповідними внутрішніми документами Біржі та чинним законодавством України.
- 25.6. Волевиявлення учасників біржових торгів на укладання біржового контракту на Біржі здійснюється:
- для замовника біржових торгів: затвердженням (акцептом) заявок учасників біржових торгів в ETC Біржі;
- для покупця/продавця на біржових торгах: поданням заявки на купівлю/продаж в ЕТС Біржі шляхом натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі.
- 25.7. З моменту укладання біржового контракту настають правові наслідки для учасників біржових торгів у вигляді досягнення згоди з усіх істотних умов біржового контракту. Такі умови біржового контракту, як: реквізити сторін біржового контракту (повне найменування, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження сторін); предмет біржового контракту; назву товару; вид/тип/категорію товару; інші параметри відповідно до виду товару; кількість одиниць товару; дату укладання; ціну одиниці; загальну ціну біржового контракту; відомості про засоби зв'язку та зв'язку між сторонами біржового контракту, а також відомості про уповноважених представників сторін, через яких сторони підтримують зв'язок, у разі, якщо такими особами не є особи, що підписали біржовий контракт; статус платника податків сторін біржового контракту визначаються ЕТС Біржі автоматично шляхом ідентифікації учасників біржових торгів при поданні заявок.
- 25.8. Після закінчення торгової сесії Біржа формує у формі електронного документу реєстр біржових контрактів Біржі з зазначенням присвоєних Біржею номерів біржових контрактів та дати проведення торгової сесії.
- 25.9. Відповідними внутрішніми документами Біржі може передбачатись необхідність оформлення Біржею за наслідками біржових торгів біржового (або аукціонного) свідоцтва, що є підставою для укладання біржового контракту між учасниками біржових торгів (або між клієнтами учасників біржових торгів).

Стаття 26. Дії при технічних збоях в ЕТС Біржі під час проведення біржових торгів за технологією електронних торгів.

- 26.1. У разі технічного збою у ЕТС Біржі учасник біржових торгів інформує про це наявними засобами зв'язку (ЕТС Біржі, сайт Біржі, телефонним, факсимільним зв'язком або інше) адміністратора ЕТС Біржі та доручає йому або анулювати, або залишити в черзі заявки, які були надані раніше. Адміністратор ЕТС Біржі зобов'язаний виконати таке доручення учасника біржових торгів, після чого проінформувати його про це наявними засобами зв'язку (ЕТС Біржі, сайт Біржі, телефонним, факсимільним зв'язком або інше). Якщо працездатність ЕТС Біржі не може бути поновлена учасником біржових торгів, то він може повторно авторизуватись в ЕТС Біржі. Виконання зобов'язань за біржовими контрактами, що були укладені до технічного збою, виконується в загальному порядку, що передбачений цими Правилами.
- 26.2. У разі технічного збою в ЕТС Біржі оголошується технічна перерва в торгах. При оголошенні технічної перерви адміністратор ЕТС здійснює перевірку цілісності даних про торги в ЕТС Біржі та оцінює можливість подальшого проведення торгів.
- 26.3. Якщо протягом технічної перерви, що оголошена внаслідок технічного збою ЕТС Біржі, працездатність ЕТС Біржі може бути поновлена, то торги поновлюються після закінчення технічної перерви. Після поновлення торгів учасники торгів повторно виконують процедури для авторизації в ЕТС Біржі. У разі поновлення біржових торгів час їх закінчення не змінюється.
- 26.4. Якщо під час технічної перерви, що оголошена внаслідок технічного збою ЕТС Біржі, працездатність ЕТС Біржі не може бути поновлена, то така ситуація за рішенням органів управління Біржі визнається надзвичайною у відповідності до цих Правил.
- 26.5. У всіх випадках технічних збоїв ЕТС Біржі, на письмовий запит учасника біржових торгів Біржею надається довідка про технічний збій ЕТС Біржі.

Розділ VI. Аукціонні торги

Стаття 27. Загальні положення про аукціонні торги.

- 27.1. Аукціонними торгами вважається операція, що проводиться на конкурентних засадах в торгово-операційному залі Біржі або в ЕТС Біржі в мережі Інтернет.
- 27.2. Аукціонні торги можуть бути закритими та відкритими.
- 27.3. В аукціонних торгах приймають участь:
- а) офіційно зареєстровані (акредитовані) учасники аукціону: юридичні, фізичні особи та фізичні особи-підприємці;
- б) ліцитатор спеціаліст Біржі, що веде торги та реєструє усну згоду учасників на укладення угоди:
- в) помічники ліцитатора з числа співробітників Біржі;
- г) відповідальний представник Біржі, що спостерігає за ходом торгів і контролює дотримання учасниками та ліцитатором встановлених правил їх проведення;
- д) адміністратор електронної торгової системи та його помічники.
- 27.4. На закритих аукціонних торгах Біржі мають право бути присутніми:
- а) Голова та члени Біржового комітету;
- б) члени Біржового арбітражу, комісій і служб Біржі;
- в) особи, присутність яких в торгово-операційному залі дозволена виконавчою дирекцією Біржі та Головою Біржового комітету.
- 27.5. На аукціонних торгах можуть бути присутні особи, які сплатили реєстраційний внесок за участь в аукціоні. Вартість реєстраційного внеску за участь в аукціоні визначається чинним законодавством або органами управління Біржі.
- 27.6. Жодна посадова особа Біржі, учасники торгів і присутні не мають права використовувати час торгів для вирішення питань чи оголошення інформації, що не стосується даних аукціонних торгів.
- 27.7. Замовником купівлі/продажу товарів на аукціоні є продавець або його відповідним чином уповноважений представник.
- 27.8. Замовник і Біржа погоджують між собою умови проведення аукціону. Аукціон проводиться відповідно до договору на організацію та проведення аукціонів на Біржі та/або відповідними внутрішніми документами Біржі , чинним законодавством або окремими рішеннями Біржового комітету, які можуть встановлювати наступні особливості організації аукціону на Біржі:
- вимоги щодо забезпечення виконання учасниками біржових торгів зобов'язань за договорами;
- критерій цінових або інших умов купівлі/продажу товарів, згідно яких задовольнятимуться заявки;

- обмеження мінімальної (максимальної) кількості товарів (лотів) в заявках;
- необхідність видачі біржового (аукціонного) свідоцтва за результатами торгів;
- порядок та строки проведення розрахунків за договорами на аукціоні;
- критерії допуску до аукціону часників біржових торгів, зокрема розмір гарантійного внеску та строки подання заявки на участь в аукціоні.

Стаття 28. Аукціонні торги в торгово-операційному залі Біржі.

- 28.1. Місця в торгово-операційному залі для учасників і відвідувачів торгів визначає виконавча дирекція Біржі.
- 28.2. Кожен офіційно зареєстрований учасник аукціонних торгів отримує картку з реєстраційним номером. Виконавча дирекція Біржі забезпечує здійснення пропускного режиму та ідентифікацію учасників до торгово-операційного залу Біржі.
- 28.3. Час і місце проведення аукціонних торгів визначається виконавчою дирекцією Біржі.
- 28.4. Біржа на підставі поданих заявок на продаж майна на аукціонних торгах складає інформаційний бюлетень, в якому зазначається найменування майна, його характеристика, місцезнаходження, початкова ціна продажу, а також час і місце проведення аукціонних торгів.
- 28.5. За домовленістю з продавцем, що оформлюється відповідною угодою, Біржа організує рекламну кампанію товару, що виставляється на аукціонні торги.
- 28.6. Продавець/покупець разом із заявкою на продаж/купівлю надає всі необхідні документи, перелік яких визначається Біржею.
- 28.7. Прийом заявок на участь в аукціоні припиняється за три дні до початку аукціону, якщо інше не передбачено чинним законодавством або відповідною угодою з продавцем/покупцем.
- 28.8. Покупець, що подає заявку на купівлю, забезпечує свою заявку гарантійним внеском, який учасник аукціону перераховує на рахунок Біржі в розмірі та термін, встановлені договором на організацію і проведення аукціону, відповідними внутрішніми документами Біржі , чинним законодавством України або окремими рішеннями Біржового комітету. Гарантійний внесок визначається по кожному об'єкту окремо.
- 28.9. Біржа має право встановлювати інші види забезпечення, що не суперечать чинному законодавству України.
- 28.10. Учасники біржових торгів за згодою Біржі можуть використовувати інші способи забезпечення виконання зобов'язань (гарантійні листи, банківська гарантія тощо).
- 28.11. Гарантійний внесок повертається учасникам аукціону, які не стали переможцями, протягом 2 (двох) робочих днів з дня його проведення, якщо інше не передбачено чинним законодавством. У випадку відмови від підписання протоколу проведення аукціонних торгів (далі протокол) або укладення договору купівлі-продажу, сума гарантійного внеску покупцю не повертається. Сума гарантійного внеску, внесена покупцем (переможцем аукціону) зараховується йому в рахунок сплати вартості майна або повертається йому після виконання зобов'язань.
- 28.12. Аукціонні торги проводяться при наявності не менше двох заявок на купівлю, якщо інше не передбачено чинним законодавством.
- 28.13. Відомості про учасників аукціону заносяться до книги реєстрації.
- 28.14. Реєстрація та доступ учасників аукціонних торгів до торгово-операційного залу починається за годину і припиняється з початком торгів. Після початку торгів будь-який доступ в торгово-операційний зал припиняється.
- 28.15. Під час торгів забороняється:
- а) будь-яке вільне переміщення осіб, присутніх в залі та інші дії, які заважають роботі ліцитатора, його помічників і учасників;
- б) учасникам торгів залишати зайняті ними місця та спілкуватися між собою до оголошення ліцитатора про закінчення проведення аукціону.
- 28.16. Аукціонні торги веде ліцитатор.
- 28.17. Початком торгів вважається момент оголошення початкової ціни продажу.
- 28.18. Аукціон може проводитися на підвищення та на зниження ціни.
- 28.19. У разі проведення аукціону на підвищення ціни, учасники підіймають картку з номером, пропонуючи свою ціну, збільшену на крок аукціону. Крок аукціону встановлюється за домовленістю з продавцем, якщо інше не передбачено чинним законодавством України. Переможцем такого аукціону є учасник, який запропонував найвищу ціну.
- Після кожної зміни пропозиції, ліцитатор починає триразове повторення нової запропонованої ціни, називаючи при цьому реєстраційний номер учасника-покупця (№___ ціна раз, №___ ціна два, №___ ціна три).

Фраза "№ ціна - три" є закінченням обговорення ціни.

Торги по об'єкту закінчуються разом з ударом молотка і проголошенням ліцитатором слів "Продано учаснику під № ".

Якщо покупців на оголошений об'єкт за початковою ціною не виявлено, ліцитатор, за згодою продавця, може перейти до проведення аукціону на пониження ціни.

28.20. У разі проведення аукціону на зниження ціни, ліцитатор оголошує стартову ціну та починає її пониження зі згоди продавця. Переможцем такого аукціону є учасник, який перший погодився з ціною, запропонованою ліцитатором.

Торги по об'єкту закінчуються разом з ударом молотка і проголошенням ліцитатором слова "Продано учаснику під № ".

- 28.21. Ліцитатор має право видалити з залу осіб з числа присутніх, які порушують порядок під час проведення аукціону, або чинять дії, заборонені Правилами.
- 28.22. Ліцитатор не має права:
- а) передоручати право ведення торгу своїм помічникам та іншим особам;
- б) у ході торгу допускати цілеспрямовані дії в інтересах будь-якого з покупців;
- в) на власний розсуд, без погодження з продавцем, змінювати умови продажу.
- 28.23. Ліцитатор зобов'язаний:
- а) чітко дотримуватись даних Правил;
- б) на вимогу уповноваженого представника Біржі оголосити перерву в ході торгів, але не більше ніж на 10 хвилин.
- 28.24. У процесі аукціонних торгів ведеться Протокол, до якого заноситься назва об'єкта, початкова ціна продажу, пропозиції учасників торгів, відомості про учасників, результат торгів (ціни продажу і найменування переможця торгів).
- 28.25. Після оголошення покупця об'єкту, ліцитатор, продавець і покупець підписують Протокол. 28.26. Протокол є підставою для оформлення договору купівлі-продажу, який укладають сторони угоди (продавець та покупець).

Стаття 29. Аукціонні торги у ЕТС Біржі.

- 29.1. Повноваження з ведення аукціонних торгів у ЕТС Біржі та контролю за належним виконанням цих Правил та відповідних внутрішніх документів Біржі покладаються на адміністратора ЕТС, який може мати помічників.
- 29.2. Аукціонні торги в ЕТС Біржі проводяться відповідно до відповідних внутрішніх документів Біржі .
- 29.3. На аукціоні учасникам торгів надається право протягом визначеного терміну подавати заявки на купівлю або продаж товарів, що запропоновані на аукціоні, у визначеному цими Правилами порядку або відповідними внутрішніми документами Біржі.
- 29.4. Аукціон має використовувати анонімний сценарій, коли у ЕТС Біржі відображаються всі заявки, без зазначення найменування учасника аукціону, якщо інше не визначено внутрішніми документами Біржі.
- 29.5. Біржа оприлюднює інформацію про проведення аукціону на сайті Біржі та/або в ЕТС Біржі.
- 29.6. Повідомлення про аукціон повинно містити інформацію щодо параметрів товарів та умови, узгоджені Біржею та замовником в угоді та/або внутрішніх документах Біржі.
- 29.7. Учасники Біржових торгів отримують доступ до аукціону після проходження всіх процедур, що є обов'язковими для отримання такого доступу, у відповідності до цих Правил та внутрішніх документів Біржі.
- 29.8. Кожен учасник торгів може виставити необмежену кількість заявок в межах внесеного гарантійного внеску, якщо інше не визначено у внутрішніх документах Біржі.
- 29.9. Аукціон відбувається в дні проведення торгових сесій. Не пізніше, ніж за 1 (один) робочий день до дати початку аукціону, Біржа повідомляє учасників біржових торгів про зміни дати, часу та внутрішніх документів Біржі.
- 29.10. Ціни у заявках у ЕТС Біржі відображаються в національній валюті України з врахуванням арифметичного округлення до другого знаку після коми.
- 29.11. Після початку аукціону Біржа створює та веде реєстр заявок, що надійшли від учасників біржових торгів, та відображається у ЕТС Біржі.
- 29.12. До моменту укладення угоди та/або до закінчення терміну прийому заявок, зазначеного у внутрішніх документах Біржі, учасникам торгів надається право на коригування заявок. Для коригування раніше поданої заявки учасник торгів повинен зняти (скасувати) заявку, яка підлягає коригуванню, та виставити нову заявку, якщо інше не встановлено відповідною угодою та/або у внутрішніх документах Біржі.

- 29.13. Після настання кінцевого терміну прийому заявок та/або укладення угоди, скасування заявок не допускається.
- 29.14. Заявки, що надійшли до Біржі після настання кінцевого терміну їх прийому, що був вказаний у внутрішніх документах.
- 29.15. Результати проведення аукціону відображаються у ЕТС Біржі.
- 29.16. Відповідно до внутрішніх документів Біржі, Біржа може встановлювати розмір гарантійного забезпечення, розмір якого відображається у ЕТС Біржі.
- 29.17. Поставка товарів та переказ коштів на виконання зобов'язань за укладеними на аукціоні угодами, відбувається в порядку та в термін, передбачені у внутрішніх документах Біржі.
- 29.18. Відповідно до внутрішніх документів Біржі, замовником аукціону можуть встановлюватися додаткові умови щодо виконання розрахунків.

Стаття 30. Порядок оформлення і реєстрації угод, укладених у результаті аукціонних торгів у ЕТС.

- 30.1. Учасники біржових торгів зобов'язані підписати вчинені угоди за допомогою ЕЦП. Підписаний сторонами протокол проведення аукціону реєструється Біржею.
- 30.2. Відмова або ухилення від підписання сторонами протоколу проведення аукціону є порушенням Правил і тягнуть застосування до порушника відповідних санкцій.
- 30.3. Одностороння відмова від виконання зобов'язань за протоколом проведення аукціону і одностороння зміна їх умов не допускаються, якщо інше не встановлено законодавством України.
- 30.4. Протокол є підставою для оформлення договору купівлі-продажу, який укладають сторони угоди (продавець та покупець).

Розділ VII. Правила поведінки учасників торгів. Контроль за дотриманням Правил.

Стаття 31. Правила поведінки учасників торгів

- 31.1. Поведінка брокерів та працівників Біржі повинна відповідати нормам ділової етики, які необхідні для ефективного проведення торгів та підтримання доброї репутації Біржі.
- 31.2. Учасники торгів мають право:
- ознайомлюватися з нормативними документами Біржі;
- отримувати біржові бюлетені з пропозиціями на конкретні торги;
- брати участь у біржових торгах;
- укладати біржові угоди;
- одержувати від Біржі загальну інформацію, необхідну для укладання та виконання біржових угод.
- 31.3. Члени Біржі повинні:
- суворо дотримуватися вимог чинного законодавства України, цих Правил, та інших нормативних документів Біржі;
- виконувати рішення Загальних зборів Біржі, Біржового комітету, виконавчої дирекції, Біржового арбітражу та інших органів Біржі;
- беззаперечно і в повному обсязі виконувати рекомендації, зауваження та вказівки, що даються спеціалістами Біржі та пов'язані з діями учасників торгів, які порушують процедуру проведення торгів, загрожують впорядкованій та належній роботі Біржі. Рішення спеціалістів Біржі є незаперечними і можуть бути оскаржені тільки після закінчення торгів;
- мати достатні фінансові ресурси для покриття своїх зобов'язань;
- визначати при укладанні договорів з клієнтами умови, необхідні для укладання та оформлення угод на Біржі;
- дотримуватись при укладенні договорів з клієнтами типових форм, що затверджені Біржею;
- оперативно забезпечувати клієнтів інформацією та вести від їх імені розрахунки за угодами;
- виконувати доручення клієнта найкращим чином;
- уникати злиття інтересів члена Біржі та його клієнта;
- 31.4. Біржа встановлює для своїх членів заборону наступних дій:
- порушення чинного законодавства України, Правил та розпоряджень Біржі, що стосуються поведінки або комерційної діяльності членів, чи порушення будь-якої угоди, договору з Біржею;
- здійснювати будь-які узгоджені дії, що мають на меті або можуть призвести до зміни фіксації поточних біржових цін;
- використовувати інсайдерську інформацію;

- шахрайство, безвідповідальна поведінка, несумісна з принципами справедливої торгівлі, та невиконання зобов'язань, особливо платіжних;
- здійснення фіктивних угод чи видача розпоряджень, доручень брокеру на купівлю або продаж, які при їх виконанні не передбачають зміни володіння власністю;
- неправдиві відомості, що надані при вступі у члени Біржі;
- нездатність чи відмова в наданні відповідних документів, в тому числі по укладених угодах, за вимогою Біржі, неявка брокера або члена Біржі за її викликом;
- спроби вимагання, визначення нереальних цін та комісійних винагород, торгівля всупереч розпорядженням та намірам клієнтів, маніпулювання цінами та спроби монополізації ринку через скупку товарів, видача неправдивої інформації про ринок, торгівля або передача товару від свого імені за рахунок клієнта без його дозволу, невиконання рішень рішення загальних зборів Біржі, Біржового комітету, Дирекції, Біржового арбітражу та інших органів Біржі;
- будь-які дії, що завдають шкоди інтересам, діловій репутації чи благополуччю Біржі.
- розкриття чи розголошення розпорядження, доручення брокеру в будь-який час, торгівля проти чи на боці іншого контрагента з урахуванням розпорядження розголошеного і сповіщеного члену Біржі внаслідок його близьких відносин з клієнтом;
- торгівля з самим собою без переходу права власності;
- приховування, придержування членом Біржі, брокером від відкритого ринку будь-якого розпорядження (доручення) на угоду чи їх частини для зручності іншого члена;
- купівля або продаж, надання послуг як засіб примирення, купівля та продаж одночасно за заздалегідь узгодженою ціною;
- торгівля брокером за власний рахунок за ціною ринку або за запропонованою клієнтом ціною до виконання розпорядження клієнта;
- невиконання вимоги переконатися в точності реєстрації працівниками Біржі ціни угоди;
- порушення черговості виконання замовлень клієнтів, що мають рівні умови.
- 31.5. Під час проведення торгів від моменту їх початку і до завершення учасникам торгів та присутнім особам заборонено:
- вести розмови між собою;
- використовувати час торгів для вирішення питань чи оголошення інформації, що не стосується даних торгів;
- будь-яким чином втручатися в процес торгів (оголошувати пропозиції стосовно ціни чи послідовності розгляду позицій, розбивки позиції біржового бюлетеню на лоти або їх об'єднання тощо);
- будь-яким чином втручатися в процес торгів, якщо ці дії здійснюють особи, які не заявлені в торгах по даній позиції біржового бюлетеню;
- здійснювати будь-які інші дії, що порушують порядок проведення торгів.

Стаття 32. Порядок здійснення нагляду та контролю за дотриманням Правил.

- 32.1. До заходів, спрямованих на здійснення нагляду та контролю за торгами на Біржі, відносяться:
- 32.1.1. здійснення поточного моніторингу за дотриманням учасниками торгів вимог, стосовно встановленого порядку, щодо подання заявок, укладання угод, ведення звітів про угоди;
- 32.1.2. здійснення первинного фінансового моніторингу з метою виконання вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- 32.1.3. проведення аналізу умов поданих заявок, укладених угод, результатів торгів, іншої інформації щодо з'ясування та виявлення фактів укладання сумнівних угод та/або проведення фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу;
- 32.1.4. надсилання запитів з метою отримання пояснень та документів щодо операцій, які стали об'єктом моніторингу;
- 32.1.5. надсилання запитів з метою отримання пояснень щодо обставин та причин здійснених порушень;
- 32.1.6. здійснення перевірок.
- 32.2. Повноваження щодо здійснення нагляду та контролю за торгами на Біржі покладається на відповідний структурний підрозділ Біржі, який:
- 32.2.1. відповідає за:
- оперативну взаємодію з учасниками біржових торгів під час проведення торгів;
- координацію дій відповідних технічних підрозділів Біржі, що задіяні в організації та проведенні торгів;

- підготовку звітних документів, якими підтверджується факт укладання угод, а також інших документів про хід та результати торгів;
- надання офіційних повідомлень, роз'яснень по питаннях, що пов'язані з порядком проведення торгів;
- облік та зберігання звітних документів щодо результатів торгів, інших документів, що пов'язані з організацією та проведення торгів.

32.2.2. має право:

- вимагати виконання учасниками біржових торгів положень та вимог цих Правил;
- припиняти (призупиняти) допуск до торгів учасників біржових торгів у випадках порушення вимог цих Правил;
- застосовувати заходи, спрямовані на запобігання обставинам, що порушують вимоги правил торгів, які визначені в Правилах;
- вимагати від учасників біржових торгів пояснень, усунення порушень вимог Правил під час подання заявок, укладання угод, ведення звітів про угоди;
- у випадках виникнення надзвичайних обставин за рішенням уповноваженого органу Біржі призупиняти торги на певний термін часу;
- здійснювати скасування угод у випадках, передбачених цими правилами;
- здійснювати перевірки.
- 32.3. Для проведення перевірок відповідальна особа структурного підрозділу Біржі надсилає письмові запити (поштою, факсом), в якому вказує перелік документів, які необхідно надати учаснику торгів для здійснення перевірки.
- 32.4. В цілях проведення перевірок, структурний підрозділ Біржі має право вимагати від учасників торгів надання наступних документів:
- договори комісії (доручення);
- акти прийому-передачі;
- документи, якими підтверджується факт переходу права власності на товар, платіжні доручення з відміткою банку про проведення операції, виписки з банківського рахунку, тощо;
- документи, якими підтверджується відповідність повноважень уповноважених представників учасників торгів вимогам Правил;
- документи, на підставі яких проводиться ідентифікація осіб, якими здійснюються фінансові операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- інші документи.
- 32.5. Учасники біржових торгів повинні у триденний термін після отримання запиту Біржі надати документи, вказані в запиті.
- 32.6. За результатами проведених перевірок складається письмова довідка, в якій зазначається наступна інформація:
- дані про особу, яка здійснювала перевірку;
- дані про осіб, які підлягали перевірці;
- перелік документів, що був наданий для перевірки;
- висновки про результати перевірки;
- дата та підпис особи, яка здійснювала перевірку.

До довідки додаються документи, що були подані для перевірки.

- 32.7. У разі відмови або невиконання учасником біржових торгів вимог, встановлених у цьому розділі Правил, під час здійснення відповідальним структурним підрозділом Біржі функцій нагляду та контролю, справа може бути розглянута в порядку дисциплінарного провадження.
- 32.8. З метою здійснення додаткових заходів, спрямованих на обмеження ризиків при укладанні угод, рішенням компетентними органами Біржі можуть встановлюватися критерії щодо сумнівних угод, обмеження щодо граничних відхилень цін під час виставлення заявок, а також перелік товарів щодо яких встановлюються зазначені обмеження, інші заходи.

Стаття 33. Запобігання маніпулюванню цінами та укладанню нестандартних біржових угод.

- 33.1. В цілях запобігання маніпулюванню цінами, виникнення конфлікту інтересів, а також зниження ризиків при організації та проведенні торгів Біржі діє наступна система заходів:
- 33.1.1. Здійснення моніторингу торгів з метою виявлення нестандартних біржових угод та їх перевірку щодо вчинення дій, що мають ознаки маніпулювання цінами, порушення цих Правил та інших нормативних документів Біржі, що регламентують порядок проведення біржових торгів.

- 33.1.2. З метою контролю за поданням заявок та укладанням біржових угод, можуть встановлюватися додаткові обмеження щодо параметрів заявок, які встановлюються Котирувальною комісією, в тому числі:
  - ліміт максимальної зміни ціни;
  - максимальне граничне значення ціни;
  - розмір лоту;
  - крок зміни ціни.

Заявки, сформовані з порушенням встановлених параметрів, не підлягають реєстрації Біржею.

- 33.1.3. Критеріями цінової нестабільності, яка виникає при проведенні торгів визнаються випадки:
- відсутності угод щодо товару внаслідок наявності тільки односпрямованих заявок на рівні максимального або мінімального граничного значення ціни товару;
- досягнення поточною курсовою ціною максимального або мінімального граничного значення ціни товару та наявності тільки односпрямованих заявок на рівні значення поточної курсової ціни товару;
  - інших випадках, що встановлюються Котирувальною комісією.

Максимальне граничне значення ціни товару в ході торговельної сесії дорівнює сумі ціни відкриття цієї торговельної сесії та ліміту максимальної зміни ціни товару.

Мінімальне граничне значення ціни товару в ході торговельної сесії дорівнює різниці ціни відкриття цієї торговельної сесії та ліміту максимальної зміни ціни товару.

- 33.1.4. Процедура призупинення, припинення та поновлення біржових торгів здійснюється в порядку, встановленому цими Правилами.
- 33.2. З метою запобігання дестабілізації ринку, маніпулювання цінами встановлюється, що порушенням цих Правил можуть бути визнані дії учасників торгів, не обумовлені об'єктивними подіями, що впливають на ринок, а саме: подача заявки при проведенні торгів, в результаті якої укладена угода, що призвела до:
- суттєвої зміни поточної курсової ціни або ціни закриття торговельної сесії (встановлюється Котирувальною комісією);
  - виникнення ситуації цінової нестабільності згідно з п. 33.1.3 Правил.
- 33.3. При здійсненні учасником торгів дій, зазначених у п. 33.2 Правил, Біржа має право направити цьому учаснику торгів офіційний запит, що передбачає надання на Біржу документів та відомостей, що прямо або побічно стосуються такої угоди (заявки), і розкривають причини та обставини укладання угоди (подачі заявки), включаючи доручення клієнта учасника торгів, на підставі якого була подана заявка (при здійсненні учасником торгів брокерської діяльності).
- 33.4. Учасник торгів зобов'язаний не пізніше п'яти робочих днів з дати отримання офіційного запиту надати на Біржу письмове обґрунтування своїх дій.
- 33.5. У випадку надання учасником торгів незадовільних пояснень відносно його дій, що підпадають під визначення п. 33.2 Правил, або неотримання від учасника торгів пояснень в установлений строк, або за наявності підстав кваліфікувати згідно з п. 33.2 дії учасника торгів як порушення цих Правил, Біржа має право застосувати до такого учасника торгів санкції, що передбачені цими Правилами.

Стаття 34. Проведення заходів з фінансового моніторингу.

34.1. Повноваження щодо забезпечення проведення фінансового моніторингу покладається, відповідно до законодавства, на відповідального працівника, інших працівників структурних підрозділів, які в межах своїх функціональних обов'язків:

34.1.1. забезпечують:

- виявлення та реєстрацію фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу;
- проведення ідентифікації осіб, якими здійснюються фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
- повідомлення Уповноваженого органу виконавчої влади з питань фінансового моніторингу про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
- облік та зберігання документів, які стосуються ідентифікації осіб, а також іншу документацію, що стосується проведення фінансового моніторингу, згідно вимог відповідних законодавчих та нормативно-правових актів.

Вимоги щодо порядку виявлення, реєстрації та повідомлення Уповноваженого органу про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу, а також проведення ідентифікації осіб, якими здійснюються такі операції, встановлюється положеннями цього розділу, правилами проведення внутрішнього фінансового моніторингу та програмами його здійснення.

34.1.2. мають право:

- вимагати від осіб, якими здійснюються фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу надання документів, необхідних для проведення ідентифікації;
- вимагати від учасників біржових торгів надання документів, пояснень та інформації, що пов'язано з фінансовими операціями, які стали об'єктом фінансового моніторингу;
- здійснювати скасування угод, за наявності підстав віднесення їх до фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу;
- здійснювати перевірки фінансових операцій, які стали об'єктом фінансового моніторингу.
- 34.2. До заходів, спрямованих на виявлення фінансових операцій, що відповідно до вимог законодавства підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, відносяться:
- здійснення поточного моніторингу щодо підпадання операцій під ознаки фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу, що встановлені відповідними законодавчими та нормативними актами;
- проведення аналізу з метою з'ясування можливості віднесення операції до такої, яка підлягає фінансовому моніторингу;
- проведення ідентифікації осіб, якими здійснюються фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
- надсилання запитів з метою отримання пояснень та документів, що пов'язано з фінансовими операціями, які стали об'єктом фінансового моніторингу;
- здійснення перевірок.
- 34.3. Порядок проведення ідентифікації осіб, якими здійснюються операції, що підлягають фінансовому моніторингу, передбачає:
- здійснення початкової ідентифікації осіб;
- проведення заходів щодо уточнення інформації та додаткового вивчення осіб, якими здійснюються операції, що підлягають фінансовому моніторингу;
- забезпечення документального підтвердження інформації про осіб, якими здійснюються операції, що підлягають фінансовому моніторингу.
- 34.4. Ідентифікація осіб, якими здійснюються операції, що підлягають фінансовому моніторингу, передбачає отримання документів та з'ясування на їх підставі інформації, обсяг якої визначений відповідними законодавчими та нормативними актами. За угодами, які були зареєстровані на Біржі та підпали під ознаки фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу, учасниками торгів протягом 3 робочих днів повинні бути надані належним чином засвідчені копії документів, за якими згідно чинного законодавства здійснюється ідентифікація осіб, які здійснили фінансову операцію, що підлягає фінмоніторингу.
- 34.5. За достовірність відомостей та інформації в документах, наданих учасниками біржових торгів для проведення ідентифікації, останні несуть дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну, кримінальну відповідальність згідно чинного законодавства. У разі виникнення сумніву щодо достовірності відомостей або документів, наданих з метою проведення ідентифікації, відповідний структурний підрозділ Біржі має вжити заходи щодо перевірки наданих відомостей і документів.
- 34.6. Якщо ризик проведення операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, оцінюється як великий, Біржа має право вимагати надання додаткових документів для проведення ідентифікації.
- 34.7. Реєстрація операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та повідомлення Уповноваженого органу щодо таких операцій, здійснюється згідно вимог, встановлених відповідними законодавчими та нормативними актами.

Стаття 35. Надзвичайні ситуації

- 35.1. Під надзвичайними в роботі Біржі розуміються ситуації, які перешкоджають або можуть перешкоджати нормальному проведенню торгів на Біржі.
- 35.2. Надзвичайними ситуаціями є, зокрема, але не виключно: військові дії, масові безпорядки, диверсія, пожежі, паводки чи інші стихійні лиха, вибухи, дії чи бездіяльності державних органів, страйки, технічні перешкоди, що виникли внаслідок відмови та збоїв, несправностей систем електропостачання, зв'язку, комунікацій, обладнання, програмного забезпечення, ситуація цінової нестабільності ринку.
- 35.3. Рішення про визнання ситуації такою, що є надзвичайною, приймається Головою біржового комітету Біржі чи уповноваженою ним посадовою особою Біржі, за винятком:
- ситуації цінової нестабільності ринку, прийняття рішень відносно якої покладається на Котирувальну комісію Біржі;

- технічного збою ETC, прийняття рішень відносно якого покладається на адміністратора ETC.
- 35.4. Надзвичайними можуть бути визнані також ситуації, пов'язані з настанням інших обставин, що перешкоджають нормальному проведенню торгів та підведенню підсумків торгів на Біржі, і які як обставини, знаходяться поза контролем Біржі.

Розділ VIII. Порядок розкриття інформації про діяльність Біржі та її оприлюднення

Стаття 36. Розкриття інформації про діяльність Біржі та її оприлюднення

- 36.1. Вся інформація, що пов'язана з ходом та результатами торгів на Біржі, є власністю біржі. Біржа залишає за собою право продавати інформаційним агентствам, засобам масової інформації чи іншим способом поширювати інформацію про торги.
- 36.2. Дії Біржі щодо оприлюднення інформації спрямовані на захист інтересів членів Біржі та інших учасників торгів, забезпечення рівних умов щодо отримання інформації про угоди з товарами, які допущені до торгівлі на Біржі.
- 36.3. Доступ до інформації здійснюється в наступному порядку:
- вільний доступ (доступ до оприлюдненої інформації);
- доступ на договірних засадах;
- доступ уповноважених державних органів.
- 36.4. Біржею оприлюднюється наступна інформація:
- перелік членів Біржі та біржових брокерів, допущених до укладення угод Біржі;
- перелік та основні параметри біржових товарів;
- інформація про чергові торги у вигляді біржового бюлетеня;
- узагальнені дані про результати біржових торгів у формі підсумкового бюлетеня;
- дані результатів офіційних котирувань.
- 36.6. Біржа може оприлюднювати додаткову інформацію, що стосується результатів торгів та показників, які характеризують кон'юнктуру ринку.
- 36.7. Біржа в разі виявлення невідповідності інформації, яка оприлюднена, має усунути ці невідповідності, оприлюднити інформацію повторно.
- 36.8. Інформація оприлюднюється через інформаційний стенд Біржі та/або веб-сайт Біржі у цілодобовому режимі, а також може бути оприлюднена в періодичному друкованому виданні Біржі та/або офіційному друкованому виданні.
- 36.9. При організації та проведенні торгів встановлюються наступні обмеження щодо використання інформації, яка є доступною учасникам торгів та спостерігачам, що отримали доступ до торгів:
- 36.9.1. Учасники Біржі, біржові брокери та/або їх клієнти, спостерігачі, інформаційні агенції та засоби масової інформації мають право розповсюджувати зазначену інформацію тільки на підставі угоди з Біржею.
- 36.9.2. Надання інформації про хід та/або підсумки торгів учасником торгів своєму клієнту не є розповсюдженням зазначеної інформації згідно з цим пунктом і може використовуватися тільки для облікових та аналітичних цілей, а також для надання консультаційних послуг клієнтам.
- 36.10. Зміст біржової угоди (за винятком найменування товару, кількості, ціни, місця і строку виконання) не підлягає розголошенню. Цю інформацію може бути надано тільки на письмову вимогу судам, органам прокуратури, служби безпеки, внутрішніх справ та аудиторським організаціям у випадках, передбачених законодавством України. Інша інформація може бути розкрита для третіх сторін у випадках, передбачених чинним законодавством України, за рішенням суду або на вимогу слідчих органів.

Розділ IX. Відповідальність. Порядок накладення санкцій за порушення цих Правил.

Стаття 37. Загальні положення порядку накладення санкцій за порушення Правил Біржі

- 37.1. За порушення цих Правил та інших документів Біржі, що регламентують порядок організації та проведення торгів на Біржі, до винних осіб застосовуються санкції згідно з цими Правилами.
- 37.2. За порушення чинних законодавчих та нормативних актів України, комерційних інтересів клієнтів, вимог Статуту Біржі, цих Правил, постанов, рішень Біржового комітету та виконавчої дирекції, інших органів Біржі, виконання рішень яких є обов'язковим для учасників біржових торгів. до винних осіб можуть застосовуватися такі санкції:

- 37.2.1. попередження окремого учасника біржових торгів, яким вчинене порушення;
- 37.2.2. призупинення терміном до 30 днів права на участь в біржових торгах окремого учасника, яким вчинене порушення;
- 37.2.3. позбавлення терміном від 1 до 3 місяців права на участь в біржових торгах окремого учасника, яким вчинене порушення;
- 37.2.4. остаточне позбавлення права на участь в біржових торгах окремого учасника, яким вчинене порушення;
- 37.2.5. призупинення або позбавлення членства на Біржі;.
- 37.2.6. накладання штрафу на учасника біржових торгів (та аукціонів), в розмірі гарантійного внеску, яким вчинене порушення;
- 37.3. За порушення правил поведінки під час торгів до учасників торгів можуть бути застосовані такі санкції:
- 37.3.1. усне попередження, але не більше двох протягом торгів до однієї і тієї ж особи;
- 37.3.2. усунення від участі у торгах по певній позиції біржового бюлетеня;
- 37.3.3. випровадження із торгівельної зали з одночасним зняттям заявки з торгів.
- 37.4. Рішення про накладення санкцій за порушення Правил можуть бути прийняті:
- Біржовим комітетом Біржі;
- Дисциплінарною комісією Біржі.
- 37.5. Рішення про накладення санкцій згідно з цими Правилами можуть бути оскаржені відповідно до Положення про Арбітражну комісію Біржі або в судовому порядку.

Стаття 38. Накладення санкцій Біржовим комітетом Біржі

- 38.1. За надання недостовірної інформації про якісні і кількісні характеристики Товару, умови його поставки та оплати, винна сторона несе таку відповідальність:
- 38.1.1. при виявлені таких відомостей до початку торгів сплачується штраф в розмірі 1 (одного) відсотка від вартості виставленого на торги Товару на поточний рахунок Біржі;
- 38.1.2. при виявлені таких відомостей після закінчення біржових торгів біржовий контракт визнається недійсним, винна сторона сплачує штраф в розмірі 3 (трьох) відсотків від суми укладеного біржового контракту на поточний рахунок Біржі. При цьому потерпіла сторона має право на відшкодування винною стороною фінансових та/або моральних збитків.
- 38.2. За відмову від оформлення угоди, зафіксованої під час торгів і внесеної до протоколу торгів, з винуватого стягується штраф у розмірі 2 (двох) відсотків від суми угоди на користь Біржі та 1 (одного) відсотка від суми угоди (якщо інше не передбачене умовами угоди) на користь іншої сторони угоди.
- 38.3. У випадку, якщо обидві сторони біржової угоди відмовляються або ухиляються від оформлення угоди, Біржа накладає на них штраф по 1 (одного) відсотку від суми угоди на кожну з сторін.
- 38.4. При неодноразовій (більше двох разів) відмові або ухиленні сторони угоди від оформлення угоди у відношенні до члена Біржі порушується питання перед Біржовим комітетом або загальними зборами членів Біржі щодо припинення членства на Біржі цього учасника ринку. 38.5. У випадку порушення стороною угоди порядку розрахунків за угодою, з винної сторони угоди стягується штраф у розмірі 1 (одного) відсотка від суми угоди на користь Біржі та 10 (десяти) відсотків від суми угоди на користь іншої сторони угоди. Якщо протягом п'яти робочих днів з моменту порушення порушник не виконає свої зобов'язання за угодою та не перерахує суму штрафу, доступ учасника торгів порушника до біржових торгів припиняється до повної оплати штрафу та прийняття відповідного рішення Біржовим комітетом Біржі.
- 38.6. У випадку порушення обома сторонами угоди порядку розрахунків за угодою, що призвело до анулювання Біржею такої угоди, Біржа накладає на них штраф 1 (один) відсоток від суми угоди з кожної із сторін. Доступ учасників торгів порушників до біржових торгів припиняється з дати прийняття Біржовим комітетом Біржі рішення до повної оплати штрафу.
- 38.7. Рішення про накладення Біржовим комітетом Біржі санкцій, передбачених цими Правилами, письмово (поштою, факсимільним зв'язком, електронною поштою) доводиться до відома винної сторони не пізніше 2 (двох) робочих днів після дати прийняття рішення.
- 38.8. Накладені штрафи підлягають сплаті на поточний рахунок Біржі винною стороною протягом 3 (трьох) банківських днів після дати отримання учасником торгів від Біржі письмового повідомлення. Днем оплати штрафу вважається день надходження грошових коштів на поточний рахунок Біржі.

- 38.9. Біржа перераховує на рахунок потерпілої сторони угоди суму штрафу, яка підлягає відшкодуванню на її користь протягом одного банківського дня з дати одержання оплати на рахунок Біржі.
- 38.10. Біржа поновлює доступ до біржових торгів учасника торгів боржника після повної оплати ним суми, що підлягає сплаті.
- 38.11. За несвоєчасну оплату біржових зборів, обов'язкових платежів та штрафів з учасника торгів боржника стягується пеня у розмірі 0,2 відсотка від суми заборгованості за кожний календарний день прострочення, але не більше ніж подвійна облікова ставка Національного банку України, яка діяла в період, за який сплачується пеня.
- 38.12. У випадку прострочення учасником торгів боржником оплати сум штрафів або біржових зборів без підтверджених письмово поважних причин більш як на 10 (десять) банківських днів Біржовий комітет Біржі має право прийняти рішення про припинення допуску до торгів такого учасника торгів. Накладання Біржею санкції згідно з цим пунктом Правил не звільняє учасника торгів боржника від обов'язку щодо відшкодування Біржі суми заборгованості, що підлягає сплаті.
- 38.13. У разі невиконання Біржею своїх зобов'язань згідно з цим розділом Правил перед учасниками торгів, Біржа сплачує потерпілій стороні пеню у розмірі 0,2 відсотка від суми заборгованості за кожний календарний день прострочення, але не більше ніж подвійна облікова ставка Національного банку України, яка діяла в період, за який сплачується пеня. Оплата пені не звільняє Біржу від виконання своїх зобов'язань.
- 38.14. Біржа оприлюднює на власному веб-сайті інформацію про накладення санкцій на учасника біржових торгів.
- 38.15. Для оскарження рішення учасник торгів або його уповноважений представник, по відношенню до якого було прийняте це рішення, подає до Арбітражної комісії Біржі заяву та документи і матеріали, які на думку заявника необхідні для розгляду питання. Заява подається в п'ятиденний термін з моменту отримання рішення про накладення санкцій.
- 38.16. Арбітражна комісія Біржі за результатами розгляду заяви виносить рішення про скасування такого рішення або залишає в рішення силі.
- 38.17. Оскарження рішення, яке прийняте Арбітражною комісією Біржі, здійснюється згідно чинного законодавства.

Стаття 39. Форс – мажорні застереження

- 39.1. Сторони угоди не несуть відповідальності за повне або часткове невиконання зобов'язань, передбачених укладеною угодою, якщо таке невиконання є наслідком обставин непереборної сили (форс-мажору), що виникли після реєстрації угоди на Біржі, прямо впливають на можливість виконання сторонами своїх обов'язків за угодою, які не могли бути передбачені сторонами в момент її укладання та незалежні від волі сторін.
- 39.2. Обставини непереборної сили (форс-мажору) включають війни і військові дії будь-якого характеру, масові зворушення, мобілізацію, страйки, вибухи в службових приміщеннях, крадіжки, епідемії, пожежі, природні катастрофи, а також акти органів державної влади, що унеможливлюють виконання укладеної угоди.
- 39.3. Сторона, що опинилась під впливом обставин непереборної сили (форс-мажору), повинна негайно у письмовій формі повідомити іншу сторону про виникнення таких обставин. У разі невиконання вимоги щодо повідомлення сторона, що не виконує свої зобов'язання, позбавляється права посилатись на такі обставини.
- 39.4. Якщо обставини непереборної сили унеможливлюють виконання укладеної угоди у встановлений термін, сторони мають право розірвати угоду або відстрочити дату її виконання у зв'язку з дією форс-мажору. У випадку досягнення згоди щодо розірвання угоди/відстрочення дати виконання угоди з цих обставин обидві сторони повинні засобами факсимільного зв'язку повідомити про це Біржу у строк, не пізніше кінцевого терміну здійснення розрахунків за угодою. 39.5. Якщо обставини непереборної сили (форс-мажору) тривають 30 (тридцять) чи більше днів, сторони мають право розірвати угоду.
- У випадку досягнення згоди щодо розірвання угоди з цих обставин обидві сторони повинні протягом 3 (трьох) робочих днів письмово повідомити про це Біржу.
- 39.6. Якщо угода розривається через дію непереборної сили, сторони повинні повернути всі документи і платежі одне одному протягом трьох робочих днів після доставки повідомлення про розірвання угоди будь-якою стороною.
- 39.7 Збитки, спричинені розірванням угоди під дією непереборної сили, лягають на сторону, яка ці збитки зазнала.

39.8. Сторони не відповідають одна перед одною за будь-які збитки, втрати чи інші видатки, спричинені дією непереборної сили.

Стаття 40. Накладення санкцій Дисциплінарною комісією

- 40.1. Дисциплінарна комісія Біржі виконує функції контролю за дотриманням учасниками торгів, їх уповноваженими представниками на Біржі та фахівцями Біржі норм професійної діяльності і професійної етики на біржовому ринку, Правил Біржі та інших нормативних документів Біржі, застосування до порушників мір дисциплінарного впливу.
- 40.2. Порядок створення, повноваження та порядок роботи Дисциплінарної комісії Біржі визначаються Положенням про Дисциплінарну комісію Біржі, яке затверджується Біржовим комітетом і є невід'ємною частиною цих Правил.

Розділ Х. Розв'язання спорів між учасниками торгів.

Стаття 41. Порядок розв'язання спорів між членами Біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно з законодавством

- 41.1. Розв'язання спорів між членами Біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством та цими Правилами, здійснюються Арбітражною комісією Біржі.
- 41.2. Порядок створення, повноваження та порядок роботи Арбітражної комісії встановлюються Положенням про Арбітражну комісію Біржі, яке затверджується Біржовим комітетом і є частиною Правил.

Розділ XI. Прикінцеві положення.

- 42.1. Ці Правила є нормативним документом Біржі, набирають чинності з дня їх затвердження Біржовим комітетом Біржі та є обов'язковими до виконання всіма учасниками біржових торгів, посадовими особами та іншими працівниками Біржі.
- 42.2. Зміни та доповнення до цих Правил вносяться виключно в письмовій формі і набувають юридичної сили з дня їх затвердження Біржовим комітетом Біржі.